

RMDSZ-felhívás

A Nagybánya Központú Területi RMDSZ küldöttgyűlést tart **folyó év október 29-én, 17.00 órai kezdettel.**

Az RMDSZ Kongresszusán elfogadott alapszabályzat értelmében Nagybánya Területnek 2 választott Szövetségi Képviselő helye van. Ezekre jelölési pályázatot kell letenniük az érdeklődőknek, melynek tartalmaznia kell a következőket:

- a jelölt önéletrajzát (ennek tartalmaznia kell a politikai tevékenységet, az RMDSZ keretében kifejtett tevékenységet, a hírszerző szolgáltatásokkal való együttműködést)
- a területen működő egyik helyi szervezet tagsági igazolvány másolatát
- a területen működő egyik helyi szervezet ajánlását a jelölésre vonatkozóan
- kézzel írt nyilatkozatot arról, hogy a parlamenti, illetve helyhatósági választásokon nem indult valamely más párt vagy szervezet színeiben

A jelölési pályázatot az RMDSZ-székházban kell beiktatni (Vasile Lucaciu utca, 1. sz.), **folyó év október 28. 16 óráig.**

Lakossági fórum Hosszúmezőn Kelemen Hunor RMDSZ-elnökkel

Lakossági fórumot tartanak **október 25-én, délután 5 órakor Hosszúmezőn, a kultúrotthonban.**

Az összejövétel meghívottja Kelemen Hunor RMDSZ-elnök, valamint a küldöttség tagjai. A hosszúmezői RMDSZ mindenkit szívesen vár a fórumra, aki tenni akar a közösségért, hiszen egységben az erő.

(facebook, Szigeti Porta)

Kerítés (Deák László felvétele)

25 év cserkészzet Nagybányán

A nagybányai gr. Teleki Sándor cserkészcsapat 25. születésnapja

Ünnepi kiállítás, megnyitó

2015. október 23., 18.00 óra
Nagybánya, Teleki Magyar Ház

Fogadalomtétel és fogadalomújítás

2015. október 25., 12.00 óra
Koltó, kastélykert

Az eseményre szeretettel várunk minden egykori és jelenlegi kiscserkészt, cserkészt, felnőttcserkészt, öregcserkészt, szülőket-nagyszülőket, minden kedves érdeklődőt!

Megjelent a szatmárnémeti Harag György Társulat nagybányai bérlete

Az évad során bemutatásra kerül:
1. **A. P. Cehov: Sirály** (Rendező: Sorin Militaru)

2. **Bakonyi Károly/Szirmai Albert/Gábor Andor: Mágnás Miska** (Rendező: Bessenyei István)

3. **Örkény István: Tóték** (Rendező: Sorin Militaru)

4. **Bernard Slade: Jövőre, veled, ugyanitt** (Rendező: Babarczy László)

A bérlet megvásárolható:

- az RMDSZ-székházban (Felsőbányai utca 1. sz.), hétköznap 9-16 óra között (tel.: 0262-216 593)

- a Teleki Magyar Ház irodájában,

délután 15-21 óra között (tel.: 0740-751490; 0744-919166)

A felnőtt bérletek ára: 60 lej

A nyugdíjas és középiskolás bérletek ára: 40 lej

**AZ ELSŐ ELŐADÁS
november végén esedékes!**

Könyvbemutató

Szeretettel hívjuk és várjuk **2015. október 23-án, AZAZ MA 17.00 órakor** a színérváraljai kultúrház emeleti termébe, ahol rövid kulturális műsor keretében, az I. Sylvester János Nap jegyében bemutatásra kerül a

Szinérváralja - A héthegyű város című hiánypótló rendhagyó monográfia. A 220 fekete-fehér és 20 színes oldalt tartalmazó, gazdagon illusztrált kötet 25 lejes bevezető áron vásárolható meg a helyszínen.

Ezúton is köszönjük támogatóinknak a kötet kiadásához nyújtott segítségét!

Kárpáti Kamil:

A szabadsághoz

/1956. október 26., Márianosztra, szigorított börtön/

Rozsdás, rőt fényben a mezőn szalad
egy pásztor s tűz-ajka most ajkadul
nyílik és hirdet. - Mutasd meg magad!

Ó, szállj fel, miként a Hold a hegyről:
áldozatként, lelkével száll felé
a farkaslató csendű erdő.

Jöttöd bár volna gyermekistené.
Ne véreznéd ujjad - gallyt a mennyből -,
míg gonosz fejünk megérintené.

A CulturArt Egyesület
szervezésében

Apám megmondja!

Maksa Zoltán
vidám,
vérnyomáscsökkentő
stand-up estje

Nagybánya, Bábszínház terme
2015. november 13., péntek
18.00 óra

Jegyek a Teleki Magyar
Házban és az RMDSZ-nél
vásárolhatók.

Máramarossziget,
Kulturpalota

2015. november 14., szombat
19.00 óra

Vasárnap éjszaka

Ne feledjék átállítani óráikat!

Az átállítás a nyári időszámításról a télire október 25-én, vasárnap éjszaka 3 órakor történik, amikor 1 órával kell visszaállítanunk időmérő készülékeinket.

Petőfi PROGRAM

Elfoglalta helyét Nagybányán a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága által indított **Petőfi Sándor Program** ösztöndíjasa. **Bogdán Tibor** szeptember elsején érkezett és kilenc hónapon át dolgozik a szórványmagyarországot segítő program keretén belül. Minden érdeklődőt szívesen lát a **Teleki Magyar Házban**, de elérhetik őt e-mailen (**bogdan_tibor@yahoo.com**) vagy telefonon (0761-937196) is.

VÖRÖS - Győri Sánta Kinga kiállítás

Október 27-ig látogatható Győri Sánta Kinga festőművész tárlata, a Bukarest sugárúti Művészeti Galériában. A kiállítás a „Vörös” címet viseli, utalva ezzel a művésznek közkedvelt pipacsos képre, azok számtalan változatára.

Minden nagybányai művészetkedvelőt szeretettel várnak!

Egyházi hírek

* A nagybányai Evangélikus-Lutheránus Egyházközség hirdeti, hogy vasárnap, október 25-én és november 1-én **Varga Károly** nyugdíjas református esperes testvér végzi a szolgálatot. November 8-án úrvacsoraszentség lesz az evangélikus templom istentiszteletének keretén belül.

* A Nagybánya-óvárosi Református Egyházközség október 25-én közzönti közösségünk idős tagjait, és szeretetvendégségre várja őket az iskola pincéjébe.

* Ugyanitt megkezdődik a bűnbánati hét, és minden nap reggel 9 órakor és délután 17 órakor lesznek az isten-

tiszteletek. Október 31-én délután 17 órakor ünnepi istentisztelet lesz.

November 1-jén a délelőtti istentisztelet keretén belül úrvacsoraszentség lesz.

* A Nagybánya-óvárosi Református Egyházközségtől helyezték örök nyugalomra **Jurje Lászlóné született Kiss Jolán Rozália** testvérünket, akit 81 évesen szőlített magához az Úr.

* Ugyanitt tartották keresztvíz alá Soltz Ákos Zoltán és Butuza Georgiana kisfiát, aki a keresztségben a **Soltz Márk Eduárd** nevet kapta.

* A felsőbányai római katolikus Nagybaldogasszony plébániától kísértük utolsó földi útjára **Virlics Katalin** testvérünket, akit 82 évesen szőlített magához az Úr.

Bunda Csilla Annamária

Segítség szenvedélybetegeknek

A Bonus Pastor Alapítvány rövidtávú terápiás programot szervez szenvedélybetegeknek és felnőtt hozzátartozóknak 2015. november 2-13. között Magyarózdon, Maros megyében.

Várjuk azok jelentkezését, akik változtatni szeretnének alkohol-, drog-, nikotin-, játék- vagy társfüggőségükkel terhelt életmódjukon.

Jelentkezési határidő: 2015. október 26.

Bővebb információk a www.bonuspastor.ro weboldalon.

A Máramaros megyei érdekeltek keressék szatmárnémeti munkatársunkat a következő telefonszámon: 0744-539213.

Magyar nyelvtanfolyam kezdőknek

3. alkalommal

Megkezdődött az új tanulmányi év, amely 2015. október 1-től 2016. június 30-ig tart. A tanfolyamvezető **Komlósi Lajos** szeretettel vár minden érdeklődőt a *Petre Dulfu Megyei Könyvtár*ba minden hétfőn 17.30 órakor.

MMG Kft.
Hera u. 10. sz., tel. 0262/218021, 218072, 0720530066.
e-mail: mmgbaiamare@yahoo.com

TERVEZ ÉS KIVITELEZ:

- Gáz, fűtés és vízszelvényi rendszereket.
- Vízellátási és szennyvízelvezető rendszereket.

GYÁRT ÉS FORGALMAZ:

- Polietilén-acetilén csatlakozások, gáz, víz és szennyvízelvezető hálózati csatlakozások.
- Tipizált polietilén gázvezetékcsatlakozások - RISER
- MMG típusú gázszabályozó - mérő állomások, kistárolóval használatra.
- KHS típusú gázszabályozó, 10-200 köbméter közötti szabályozótartománnyal
- GÁZGÉP típusú, kompakt gázszabályozó - mérő állomások, nagyfeszültségű használatra.
- PAKOTÉ típusú, földgázzal működő, villamos és fűtési sugárzó hőszabályozók.

JOGTANÁCSADÁS

FEHÉR MIKLÓS ügyvéd **novemberben 3-án és 17-én**, 15-16 óra között tart ingyenes jogtanácsadást a nagybányai RMDSZ székházban (V. Luca-ciu u., 1 sz., I. emelet).

Fontos tudni, hogy szervezési okok miatt a fogadóórak személyes vagy telefonos előjegyzés alapján történnek, ezért megkérjük a jogtanácsadást igénylőket, hogy időben jelezzék szándékukat a 0262-217103 vagy a 0262-216593 telefonszámon.

Quadro Galéria KARÁCSONYI AUKCIÓ

Aukciónkra november 14-ig bizományba vesszük az erdélyi képzőművészet kiemelkedő alkotásait.

Ingyenes értékbecslést és műmeghatározást biztosítunk.

Javaslatokat várjuk a következő címen: Kolozsvár, Napoca (Jókai) utca 2-4 szám, I. emelet, 67., a 0264-431-105, illetve 0745-572-232 telefonszámon, vagy a következő e-mail címeken: office@galeriaquadro.ro, office@quadroshop.ro.

A máramarosi emelkedő, ahol „megfordult a gravitáció”

Valami nagyon furcsa történik megyénk egyik országútján, Budfalva és Kapnikbánya között. Van ott ugyanis egy emelkedő, amin az üresbe tett autók felfelé gurulnak, és még a kiöntött víz is felfelé kezd el folyni. A rejtélyes útszakasz már régóta vonzza az embereket, akik kísérletekkel bizonyítják, hogy megtörténik a lehetetlen, és „megfordul a gravitáció”.

A jelenségre sok magyarázat született. Van aki szerint az egész az ördög műve, mások szerint mágneses erők játéka okozza, esetleg a föld alatt lévő nehézfémek torzítják a gravitációt.

A valódi magyarázat azonban roppant egyszerű. Az egész egy érzékszálódás. Az, amit a felvételen és élőben is egy emelkedőnek lehet látni, valójában egy lejtő, csak az emberi agy érzékeli emelkedőnek. Az illúziót a horizont hiánya, illetve torzulása idézi elő. A jelenségnek neve is van: gravitáció domb, és szerzte a világon találni rá példát. (24.hu)

Tamás Gábor koncert

Jegyvásárlási lehetőségek

Lapzártakor kaptuk meg az 5. oldalon beharangozott **Tamás Gábor**-koncert jegyvásárlási helyszíneinek a lajstromát:

Magyarlápán a református parókián kaphatnak jegyeket, 15 lejes áron.

Koltón a Polgármesteri Hivatalban szerezhetőek be a jegyek, szintén 15 lejes áron.

Máramarosszigeten a „Leőwey Klára” Elméleti Líceum titkárságán, az RMDSZ-irodában, illetve a 0751-320433-as telefonszámon (**Pesek Zoltán**) kapható, illetve rendelhető jegy, 20 lejes áron.

Nagybányán a Drámai Színházhoz várják 9 és 13 óra között mindazokat, akik jegyet szeretnének vásárolni a koncertre. Egy jegy ára a megyeszékhelyen is 20 lej.

Dr. Bónis István parlamenti képviselő irodáinak működési programja:

Máramarossziget:

- **RMDSZ-székház**, minden hónap első péntekén 12-14 óra között;

Nagybánya:

- **RMDSZ-székház**, minden hónap második, harmadik és negyedik péntekén 10-12 óra között; - **Teleki Magyar Ház**, minden hónap második, harmadik és negyedik péntekén 12-14 óra között. A parlamenti képviselő telefonszáma: 0726200756.

Új Szó
Bányavidéki
Kiadja a PRO GENIUS Egyesület Nagybánya

Igazgató:	Soltz Anna
Főszerkesztő:	Tamási Attila
Főmunkatársak:	Dávid Lajos Deák László Simori Sándor
Számítógépes tördelés:	Deák László, Dávid Lajos, Tamási Attila
Nyomdai kivitelezés:	Bauer Artúr, Szabó Angéla

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
430143 Nagybánya
Báii u. 3. sz.
Tel/fax. 00(40)262-218.204
www.nagybanya.ro/uj_szo.php
e-mail: banyavidekiujso@gmail.com

RMDSZ - ROMÁNIAI MŰVÉSZETI ALAPÍTVÁNY
YANAGATO AZ RMDSZ ÉS A COMUNITAS ALAPÍTVÁNY

BETHLEN GÁBOR Alap

Előfizetés a postahivatalokban és a lapkézbesítőknél - 40020 -
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
Az aláírt cikkek mondanivalója nem feltétlenül egyezik a szerkesztőség véleményével, és a szerző viseli értük a felelősséget.
A szerkesztőség fenntartja az íráskor szerkesztés és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.
- ISSN 1221-0056 -

Készült a GENIUS Nyomdában

86 éves korában elhunyt

Dudás Gyula festőművész

Megdöbbenéssel fogadtuk a hírt, hogy Dudás Gyula nincs többé. Bár tudtuk, hogy a festőművész egészségi állapota az utóbbi hónapokban sokat romlott, nehezünkre esett elfogadni a könnyörtelen valóságot: a selymesen lágy pasztell színeket felvonultató vásznat durva, fekete ecsetvonással rondította el a halál.

Ezentúl hiába várjuk Gyula bácsit a szerkesztőségbe, hogy kellemes lényével, szellemes mondataival és anekdotába illő történeteivel felüdülést csempésszen szürke hétköznapijainkba. Soha többé nem kérdezheti meg tőlem csillogó szemekkel, hogy: Attila, mi újság Színérváralján?

Mint ahogy már jó pár éve azt sem kérdezhettem meg tőlem, hogy mit csinál, hogy van a poklot és a mennyországot megjáró Pákey-házaspár - akikhez annak idején sokszor kijárt a Színér-parti kisvárosba -, mivel már ők is örök álmukat alusszák a református temetőben.

Amolyan házi festőművészünk volt Ő, ha szabad - persze, minden perojatívá tartalmától, értelmétől megfosztva - ezt a kifejezést használni. Mindig szívesen láttuk, s szerintem Ő is mindig szívesen látogatott meg minket, ha tehette. Amikor kellett, a maga nemes módján segített: képet ajánlott fel a szerkesztőség megsegítésére. De nem csak az Új Szót árasztotta el nagylelkűségével. Nagyszerűen együttműködött a Teleki Magyar Házal, a nagybányai és környékbeli oktatási intézményekkel, egyházakkal, mindenkivel, akinek szüksége volt Gyula bácsira, illetve az Ő szaktudására. Emlékszem, néhány évvel ezelőtt a váraljai diákok egy vetélkedő kapcsán keresték fel a művész urat, aki készségesen állt az ifjak rendelkezésére, s ennek a találkozásnak az élménye örök nyomot hagyott bennük.

Csodáltuk Gyula bácsi korát meghazudtoló munkabíró képességét. Táborból táborba járt, mindenhol szívesen látták a szervezők, s nem csupán azért, mert mesterien bánt az ecsettel, hanem azért is, mert rendkívül kellemes, szerény ember volt. Biztos vagyok benne, hogy ezek a festőtáborok is sokkal szürkébbek lesznek nélküle, s pályatársai lelkére is rátelepszik a hiányérzet.

Dudás Gyula keramikus és festőművész 1929. május 24-én született Maroshévízen (Toplița). 1943 és 1945 között végezte el a nagyenyedi tanítóképzőt, majd 1953-58-ban a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolát. Kádár Tibor és Mohi Sándor volt a mestere.

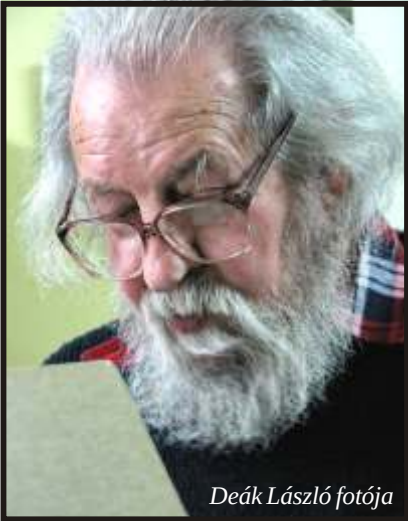
1958-tól Nagybányán telepedett le, ahol egyik alapítója volt az abban az esztendőben alakult Zene- és Képzőművészeti Líceumnak. 1990-ig volt e tanintézmény rajztanára. Olajfestményei csendéletek, tájképek (főként nagybányai városi tájak), enteriőrök. Készített használati és díszítőkerámiát is.

Egyéni kiállításai: 1966, 1969, 1986 - Művészeti Galéria, Nagybánya; 1969 - Szatmárnémeti, Nagyvárad; 1976 - Gyergyószentmiklós (Gyerkő Máriával); 1980 - Új Élet Galéria, Marosvásárhely; 1991 - Szatmárnémeti; 1992 - Nagybánya; 1995 - Nagybánya; 1999 - Erdélyi Ház, Nagybánya; 2000 - (Bitay Zoltánnal), Zebegegy; 2002 - (Bitay Zoltánnal), Zebegegy; Kinizsi Galéria, Debrecen; 2003 - (Bitay Zoltánnal), Magyarok Háza, Budapest; Gy. Szabó Béla Galéria, Kolozsvár; 2004 - Teleki Magyar Ház, Nagybánya; 2005 - Maroshévíz; Tarisznyás Márton Múzeum, Gyergyószentmiklós; Testvérmúzsák Galéria, Pomáz; 2009 - Teleki Magyar Ház, Nagybánya.

Válogatott csoportos kiállítások: 1996 - Barabás Miklós Céh kiállítása, Bethlen Kata Diakóniai Központ, Kolozsvár; 1999 - 20 éves a Hortobágyi Alkotótábor, Hatvan; 2001 - Határok nélkül, Vármegye Galéria, Budapest; 2002 - „Felezőidő” - Romániai magyar művészet 1965-75, Ernst Múzeum, Budapest; Magyar Képzőművészek kiállítása, Stockholm; 2003 - Határok nélkül, Vármegye Galéria, Budapest; A nagybányai régi iskola és kortárs művészek kiállítása, Művészetmalom, Szentendre; 2004 - Nagybányai Magyar Képzőművészek Társaságának kiállítása, Gy. Szabó Béla Galéria, Kolozsvár; Kriterion Galéria, Csíkszereda; 2005 - Nagybányai Tavasz Tárlat, Teleki Magyar Ház, Nagybánya; 2006 - Lakiteleki Őszi Alkotótábor kiállítása, Lakitelek; Magyar Képzőművészek kiállítása, Stockholm; 2007 - Magyar művészek - magyar művészet Erdélyben, Vármegye Galéria, Budapest; 2008 - III. Nagybányai-Kecskeméti festőiskola alkotótábor kiállítása, Lakitelek; 2009 - A Barabás Miklós Céh 80 éves jubileumi tárlata, Gyárfás Jenő Képtár, Sepsiszentgyörgy; 2010 - Kapcsolat 2010, Nagybánya; Bugaci Alkotótábor kiállítása, Bugac, 2011 - Nagybányai művészek kiállítása, Hódmezővásárhely.

Dudás Gyula szinte élete utolsó pillanatáig alkotott, aktívan kapcsolódva be a művészeti élet eseményeinek az alakításába. Alig két hete például Bugacon volt alkotótáborban.

Nyugodj békében, Gyula bácsi! (Tamási Attila)

Deák László fotója

Jogi fogalomtár (3.)

Polgári perrendtartás vagy eljárásjog (románul drept procesual civil) - azon eljárási szabályok összessége, amelyek által az illetékes bíróság egységesen, a felek, más résztvevők vagy intézmények jelenlétében ügymenetet alkalmazva személyes polgári jogok vagy helyzetek megvalósítását, elismerését vagy végrehajtását biztosítja. A jogalapot bonyolult szerkezetéhez a Polgári Perrendtartási Törvénykönyv (134-es számú 2010-es jogszabály) képezi.

A perrendtartás szavatolja, hogy egy törvény által elismert jogot vagy kötelezettséget oly módon vegyen igénybe valamely érdekelt jogalany, hogy annak elnyerése ne szüljön újabb jogvitát és igénybevétele ne okozzon ártalmat egy harmadik személy számára. A polgári

perrendtartás két fő szakaszra osztható: az első a bírósági eljárás, amely keretén belül megoldódik a jogvita és megszületik a bírósági határozat, amelyet szükség esetén a második, kényszer végrehajtási szakasz követhet.

Például abban az esetben, ha egy festményt vásárló személy számára világossá válik, hogy az eladó hamisított alkotás tulajdonjogát ruházta át a szerződés megkötésekor, viszont az eladó mindent tagadja, a károsult vásárlónak lehetősége van az eladót perbe hívní és bebizonyítani igazát. Minderre esélyt a polgári perrendtartás biztosít.

A fogalomtárat szerkeszti:

Péterfi Dénes,

az Erdélyi Jogász Civil Szervezet munkatársa (www.erdelyijogasz.ro)

Amerikai életem (5.)

A gyermekek iránti szeretet és törődés, mindenhol megnyilvánul. Hát még azon hogy elcsodálkoztam, amikor sétáltatva a kis unokámat, egy 8-10 éves kislány hozzánk lépett és azt mondta: milyen édes kisbaba! Egy gyerek mond ilyet egy gyerekről. El se hinném, ha nem én hallom. Már eleve úgy nevelik a gyerekeket, hogy a kisebbekre figyelni kell.

Az apák nagyon is részt vállalnak a gyermeknevelésben, legyen az etetés, fürdőzés, tisztábatevés, vagy gyógyszeradagolás. Nagyon ügyesen csinálják, és semmiből sem vonják ki magukat.

Minden vasárnap templomba megyünk. Nem csak kérni kell Istentől, hanem köszönetet is kell mondani mindenért, amit adott. A templomba is csak gépkocsival lehet eljutni, mindenhol azok a nagy távolságok. A vasárnapi nagymisén, önkéntes rendőrök irányítják a forgalmat a templom melletti parkolóban.

Kellett látnom, hogy az amerikaiak vallásosabbak, mint az európaiak. A templom ezer férőhelyes, szombaton és vasárnap 4-5 szentmise van, és a templom mindig tele van. A szülőkkel ott vannak a kisbabák és a tizenéves fiatalok is. Három-négy gyerek sorakozik a szülők mellett. A kisbabás anyukáknak a padosorok végén üveges fülkék vannak elkülönítve, ahonnan látják és hallják is a misét és a gyereksírás nem zavar senkit. Az óvodások és kisiskolások külön termekben vannak mise alatt, korosztályok szerint, ahol óvónők, tanítónők, vagy önkéntesek foglalkoznak velük.

A nagymiséken jól képzett énekkar működik közre, külön orgonistával és karnaggyal. Mindig vannak szólóénekesek, akik nagyon szépen énekelnek, nagyon szerettem hallgatni. Néha-néha más hangszereken is játszanak, hegedűn, gordonkán. Szentáldozás előtt tíz személy a hívők közül az oltárhoz vonul, és segítik a lelkészeket az áldoztatásban. Hogy az áldozás szép sorjában haladjon, minden padosor elé egy

személy áll, és indítja sorban a hívőket, amikor az első padosorból kimentek az áldozni akarók, hátra lép és következik a második sor, így megy végig. Nincs tolongás vagy tumultus. Az önkéntesek segítenek helyet találni és odakísérik az embert, mert nehéz belátni minden padosort. Mise végén a lelképásztorok - akik általában ketten vannak - a kijáratnál köszöntik a híveket.

Minden héten egyszer van hittanóra a gyermekeknek, amiért fizetni kell, nem is keveset. Körülbelül 1 000 gyermek van jelen a hittanórán. Csak hallgatom, hogy itt nálunk, a Krisztus Király templomban a plébános úr kéri a szülőket, küldjék a gyermekeket hitoktatásra, ingyenesen!

Mise után több alkalommal is hívják a híveket agapéra. Ilyenkor kegytárgyakat lehet vásárolni, vagy kiállítás rendeznek a gyerekek rajzaiból. A legsikeresebb rajzok bekerülnek a templom hetilapjába. A lap beszámol minden eseményről, ami a plébánián történik, például: szentmisék és hittanórák sorrendje, esküvők, keresztelek, a betegek névsora, akikért imádkoznak, különböző gyermekprogramok stb.

Minden évben szerveznek gyűjtést a szegények részére. Kartondobozok vannak lerakva a templom bejáratánál, bárki hazaviheti azokat. Tartós élelmiszerral megtöltve, a megszabott időben viszik a csomagokat a templom előtti teherkocsikhoz, ahol önkéntesek átvesszik és berakják a kocsiba.

Elérkezett a keresztele ideje is. Keresztelés és fölösleges idegeskedés közepette. A szertartás általában úgy zajlik, akárcsak nálunk, egy szép szokás kivételével. Keresztelés után az anyuka a gyerekkel az ölében végigjárja a padosorokat és minden padosor szélén ülő személy hüvelykujjával keresztet vet a gyermek homlokára, vagyis megáldja.

Hazaérkeztünk, az ősi monda szerint: pogányt vittünk, keresztényt hoztunk.

- folytatjuk -

Lázár A.

Tízenegyedik alkalommal épített hidat a közösségek között a Nagybányai Háló Mozgalom

A XI. Nagybányai Háló Találkozóra került sor 2015. október 10-én a Krisztus Király templomban, a Nagybányai Háló Mozgalom szervezésében, Msgr. Schönberger Jenő megyéspüspök fővédnök-ségével. 11 évvel ezelőtt, amikor az első Háló Találkozót szervezték Nagybányán, Uglár Sándor kerületi főbogozó remélni sem mert volna a 11-re gondolni.

A Háló mozgalom tevékenységének lényege a közösségek közötti közvetlen és közvetett kapcsolatok teremtése. „A szeretetkapcsolatok által gyógyúlnak testi és lelki sebeink” - idézett Ft. Szmutku Róbert, a nagybányai Krisztus Király templom plébánosa.

Ludescher István, Nagybánya alpolgármestere nagyon fontosnak tartja a nemzeti önazonosságtudat erősítését, melyben nagy szerepe van a Háló mozgalomnak „a Háló mozgalom az Istenben való hit, az egymás iránti szeretet erősítése mellett szerepet kell vállaljon a nemzeti önazonosságtudat erősítésében is”.

„A Háló egy nagy családként működik”, és „a legnagyobb feladatunk a Hálóban, hogy összekapcsoljuk egymást” - vallja Konrád Katalin partiumi régióvezető, Kárpát-medencei Háló-vezető.

A szentmise főcelebránsa Ft. Dr. Ágoston Ferenc krasznabélteki plébános volt, aki számtalan példával, történettel előadást tartott, „Helyem és feladatom Isten nagy hálójában, az egyházban” címmel. Ft. Szmutku Róbert plébános (házigazda) betekintést nyújtott a Krisztus Király plébánia tevékenységeibe, Símai Éva, a Szatmári Egyházmegyei Ca-

ritas Szervezet Szt. Pál Központjának munkatársa az önkéntességről beszélt.

A találkozó emlékére Bálint Katalin kézműves oktató irányításával a résztvevők saját kezűleg készíthettek üdvözlőlapokat, amit akár ajándékba is adhattak.

Pongrácz Panni

A régi időkre emlékezve

A múltba való visszatekintés egyesek számára fájdalmas, de a többség szavából ítélve sok-sok csodálatos élményt rejt. A kifagगतott idős nagyszülők szívében a múlt sokkal szebb helyet foglalt el, mint a jelen. Akkor még a fejletlen világ idejében nemigen birtokoltak gépeket, semmilyen gépezetet, így hát a falusiak élete nem volt olyan könnyű, mint manapság. Akkor a cséplést vagy a hántást nem gépekkel végeztették, hanem kalákákat szerveztek, melyek elősegítették az ismerkedést, a szórakozást, az úgynevezett csumázódást, valamint a munka gyorsabb elvégzését. A cséplések a következőképp zajlottak:

Miután leszedték a legények és a leányok a napraforgót, magukra öltötték a népviseleti ruhát, és elindultak „hívogat-

ni”. Mindenkinnek volt egy kis mondókája, mint például: Jó estét adjon Isten, jöjjenek csépelni.

Mire befejezték a hívogatást, már érkeztek is a meghívottak. Ilyen estekre általában csak a fiatalok voltak hivatalosak. A házigazda megkínálta őket egy kis fánkkal és egy kis borral. Ekkor a falu zengett a szép nótaszótól. Ilyenkor mindenki boldog volt és nevetett. Mikor befejezték a munkát, továbbálltak egy másik házhoz. Volt, hogy a faluban egy éjszaka több háznál is tartottak cséplést.

Mikor befejezték, a legények hazakisérték a leányokat. A kicséplelt napraforgómagot a XX. század közepéig csak a faluba vitték az olajpréshez, mely Szamosardón Jakab Lajos zsidó tulajdona volt.

A kukoricahántás ennél kicsit érdekesebb fordulatot vett. Minden ugyanúgy történt, ahogyan a cséplésnél, csak itt a legények egy kis „csumával”, vagy ennek hiányában korommal feketítették be a lányok arcát.

„Azok a régi szép idők” - hangzott el többször is a nagyszülők szájából. Többtől is elhangzott az, hogy volt a régi időkben. A múltat sajnos nem lehet visszahozni, de vannak házak, ahol még él a szokás, s tesznek azért, hogy emlékükből és a szívükben is tovább éljen.

(A kik a régi időkre emlékeztek: **Tóth Pál János** 72 éves, **Tóth Pál Ilona** 67 éves, **Nagy Levente** 75 éves, **Csomós Péter** 74 éves, **Csomós Róza** 69 éves és **Szabó Mária** 71 éves szamosardói lakosok.)

Fóris Henrietta

A Felsőbányai Református Főiskola

Körülbelül harminc éve olvastam Nagy Lajos felsőbányai lelkész könyvét városunk református egyházköz-ségének a történetéről. Pedagógus-ként nagyon érdekelt a Felsőbányai Református Főiskola története és ennek az intézménynek a törvénye (szabályzata).

A Felsőbányai Református Főiskola a Debreceni Református Kollégium egyik legkeletibb partikulája, a kollégiumhoz tartozó kisebb iskola volt. Debrecenben végzett tanítókat, tanárokat alkalmazott, a kollégiumban nyomtatott tankönyveket használt. Ennek az iskolának a polcáról sem hiányzott a Heltai Gáspár által 1553-ban Kolozsváron nyomtatott kité.

A kollégium fiókintézménye nemcsak alsó, hanem felsőbb oktatást is biztosított a város és a vidék fiainak.

Az iskolában többek között teológiát, logikát, grammatikát (nyelvtant), poétikát (költői műfajok elméletével foglalkozó tantárgyat), retorikát (szónoklattan), elemi ismereteket, latin, görög nyelvet tanítottak. A latin nyelvet a második osztálytól tanulták.

A teológiai képzett, türelmes, szerény tanítókat bensőséges kapcsolatot fűzte tanítványaikhoz.

Bod Péter lelkész és író Önéletrajzában megemlíti, hogy 1729. április 15-én írta alá a felsőbányai főiskola törvényét. Segédtanítóként sokat olvasott, „tudományos kincsekkel” gazdagítva magát. Kevés pénzt szerezve 1732-ben lemondott állásáról, és visszatért Nagyenyedre.

Az iskolai törvényből azokat a cikelyeket idézem, amelyek napjainkban is időszerűek, megszívlelendők.

7. Senki fegyverrel ne járjon, mások vérére ne ontsa...

10. ... senki mást ne szídjon, rágalmozzon és csúfoljon...

15. Az iskolának tiszta helyeit mindenki megkímélje, azt be ne mocskolja...

17. Senki a deákok közül a gyümölcsös kertekben hivatlanul ne járkáljon, és a gyümölcsöt ne pusztítsa...

19. Senki a deákok közül az iskolában ne dohányozzék...

21. Senki kártyázással és kockával ne játszódjék...

22. Senki trágár beszéddel ne beszéljen, senki szemtelen és fajtalan énekeket ne énekeljen, sem hazug, mesés beszédeket ne gyakoroljon...

Boczor József

Nagybánya.ro
városunk és környéke az interneten

www.nagybanya.ro

MIKOLA ANDRÁS:

Színek és fények (10.)

- részlet -

Legelőbb is beiratkoztam az Academie Julianbe, Jean Paul Laurens-hoz. Az óriási atelier-ben százhuszan dolgoztunk; nem nehéz elképzelni, hogy egy modell körül ennyi ember nehezen fért el. Az állványokat sugár alakban állították fel. A modellhez a legközelebb levők kicsi kis taburetteken ültek, s úgy néztek a modellre, mintha az ember a toronyra a tővéből nézne fel. Aki pedig a sorok végére került, az magas székek tetején kuporgott, hogy a többiek feje fölött ellásson. Nekem ilyen magas szék jutott, s bizony nem valami jól ment a rajzolás. Jean Paul Laurens is úgy találta, valami rövid megjegyzést tett és elment.

Ez azonban nem elégített ki engem! S emellett örökös ugratások folytak, különösen a franciák törték a fejüket állandóan tréfákon. Például szokás volt az újonnan érkezettel boire-t (áldomást) fizettetni a szomszédos bárban. Én szerencsésen megúsztam a dolgot, vagy talán nem néztek ki belőlem, hogy ilyesmire telik a zsebemből. Az amerikaiak azonban, aki néhány nappal utánam érkezett, és szintén a sor végén, magas szék tetején kuporgott, alighogy hozzákezdett reggel a munkájához, azonnal és kórusban felszólították:

- Nouveau; payez boire! (Új, fizess áldomást!)

Az amerikai nagyokat köpködött, ráta a rágógumit, de nem mozdult. Nem vett róla tudomást, hogy ez a kiabálás neki szól, még akkor sem, mikor a l'Intransigeant egy számát széke alatt meggyújtották. A kórus tovább énekelt, majd egy japán hallgató cinóbervörössel kente be a tűzpiszkáló vasat, odatarotta a tűzhöz, azzal rohant neki az amerikaiinak, s hadonászott az orra körül. Mikor ezt is megunták, valamelyik elkiáltotta magát, hogy énekeljen. Ő aztán nem, de a százhusz növendék kórusban ordított fél órán át.

Már-már ritkultak a hangok, mire az amerikai is megszólalt, éktelen hangon énekelni kezdett. Mindenki elhallgatott, de ezt is megunták. Akkor jött a vezényező:

- Assez! (Elég!)

Az amerikai azonban most már nem hagyta abba, s amíg a modell le nem szállt, egyhuzamban bőgött. De boire-t mégsem fizetett!

Néhány nap múlva átiratkoztam egy

kisebb iskolába, az Academie Delécluse-be. Az öreg Delécluse maga is festő volt, de szerződtetett más jónevű festőket is.

Az életrendem így alakult: délelőtti iskola, délután múzeumok, gyűjtemények látogatása, este könyvtári óra, ahol egyúttal melegedni is lehetett. A könyvtárakban nem csak láttam, de kezemben is tartottam Leonardo da Vinci rajzait, Rembrandt rézkarcait és más nagy mesterek műveit. Megtaláltam Napóleonnak egy rendeletét is: „Tous les hommes de génie, tous oeuvres, qui ont obtenue un rang distingué dans la république des lettres, sont français, n'importe quel que soit le pays, qui les a vus naître.” (Azaz: Minden zseniális ember, mindazok, akik az irodalom köztársaságában megkülönböztetett helyet foglalnak el, franciák, tekintet nélkül arra, hogy melyik országban születtek.) Zseniális gondolatnak találtam!

Első sétám a Notre Dame mögött, a Szajna hídján vezetett keresztül, s borzalmas kép tárult eléem. Egy nagy kirakatban fagyaszott hullák, hajtincsek, ruhadarabok sorakoztak, hátha a járókelők közül valaki felismeri. A morgue volt, kitálalva az utcára. Ájulás környezett, s napokig nem bírtam szabadulni ettől a véres látványtól, melynek hátterében gyilkosságok, tragédiák sötétje rémlett. A következő évben, 1906-ban, feloldották végre e látvány „kötelező” voltát, falat húztak elébe, úgyhogy csak, aki betért a járda mellett emelt korlát mögé, az láthatta.

A francia munkások és a szegényebb festők széles, buggyos nadrágban jártak. A helyhez, ahol én szándékoztam lakni, ez az öltözék illett. Ilyen nadrágot vettem hát, majd esti sétáim során kinéztem a kirakatban egy pár szeges bakancsot, 9,95 frankba került. Hete-kig latolgattam, megvehetem-e, amíg végül is az enyém lett. Ez a két darab szolgált aztán öltözékemül három éven át. A bakancsot barátaim is annyira ismerték, hogy amikor a Luxembourg palotában sétálgattam, később érkező barátaim a tizedik tereméből hallották a bakancs kopogását, és nevetve mondták egymásnak:

- Itt van András!

Aztán megtaláltam új otthonomat a Montpamasse-on, a Gare Montpamasse háta mögött, a Nd. Edgar Quinet kiszélesedő részén, a Bon Coin (Jó sarok) nevű szállodában. Első emeleten lévő szo-

„Játsszuk el újra”

TAMÁS GÁBOR új, jubileumi lemezbemutató koncertturnéja

Tamás Gábor új lemezbemutató koncertturnéja indul
2015. november 12-22.

között! Új lemezének címe:

„Játsszuk el újra”.

A turné során a népszerű énekes a következő helyszíneken és időpontokban lép fel:

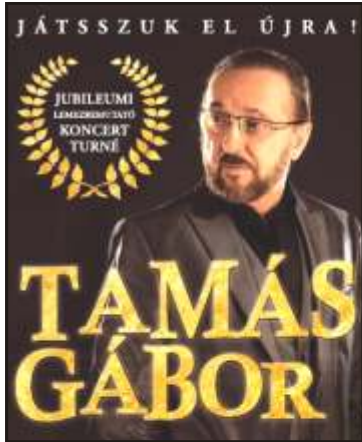
- **November 13. -**

Magyarláros, Művelődési Ház, 18.00 órától.

- **November 14. - Koltó, Művelődési Ház, 18.00 órától.**

- **November 15. - Nagybánya, Drámai Színház, 18.00 órától. Jegyek elővételben a színház előcsarnokában (a bárnál) kaphatók 9 és 13 óra között.**

- **November 16. - Máramarossziget, „George Enescu” terem, 17.00 és 20.00 órától.**

bám ablakából remek kilátás nyílt a térre, melyen hetenként kétszer piacot is tartottak. Ez kellett nekem, itt festhetek is! Hogy milyen szálloda volt az a Bon Coin, azt már a neve is elárulta. A posta ide nem kézbesített pénzt, érte kellett menni. A rendőrség kettős őrszemmél állott posztot, a biciklis rendőrségek pedig négyes-hatos csoportokban köröztek. A gyilkosság, szurkálás, verekedés csaknem minden héten áldozatokat követelt. A szálloda ivójában szerencsétlen nők s vendégeik, kitarott, munkátlan szeretőik adtak egymásnak találkozt. A tulajdonos napközben munkaruhában járt, este azonban, mikor ki-gyúltak a lámpák, sötét öltönyt vett fel, és ujjaira felhúzta az aranygyűrűt.

Tűzet - a gyakran komoly hideg ellenére - három év alatt egyszer sem rak-tam; már megedződtem, mert egy télen át Pesten sem fűtöttem.

Érdekes azonban, hogy minél több züllöttséget, az életnek minél nagyobb mélységeit láttam, annál tisztább maradtam. Ezek az emberek megérezték, hogy nem közjük való vagyok, és bizonyos respektussal tekintettek rám. Sajnálta is egy kicsit. A nőktől féltam, kitarott-jaikkal összebarátkoztam, és gyakran ültem az ivóban, ahol zajlott az élet; rajzolgattam s jó kereset után egyikük-másikuk fizetett is egy pohár abszintot, amit a barátság kedvéért elfogadtam, és később, ha pénzem akadt, viszonztam. Úgy éreztem, ha bajba kerültem volna, ezek az emberek megvédelmezték volna. Az utcában, ahol laktam, majd minden kapu alól nők lestek áldozataikra. Többek között feltűnt az egyik homályos kapualjban egy női alak, aki mindig titokzatosan behúzódott, és teljes egészében sohasem lehetett látni. Egy alkalommal mégis megláttam, valami véletlen folytán, és... falába volt...

Érdekelt azonban Párizs éjjeli életének fényesebb oldala is. Összekuporgatott kis krajcárjaimmal szépen felöltözve elindultam Párizs egyik legdrágább lokáljába, a Maximba. Hadd lássam ezt is! Rendelni ugyan csak egy feketeká-vét mertem, s azért is öt frankot fizettem, de láttam a pezsgőt folyni, és ha-

misítatlan cigányzenét hallgattam, Rigó Jancsit, akibe a Chimay hercegnő bele-szeretett és feleségül ment hozzá. Aztán hazafelé a Louvre kapuja alatt átlépe-gettem a téli éjszakákban ott heverő ki-öregedett nőkn, az élet kitaszítottjain, akiknek szerencsésebb fiatal sorstársai egy-egy jobb éjszakai kereset után tíz-husz frankot dobtak oda. De hazamen-ni már nem mertem, jó ruha volt rajtam. Így kóboroltam az utcákon, lebűjokban, míg megvirradt. Hiszen máskor is, ha késtem, a lakásomhoz közel eső kietlen utcákon a szembe jövő már hatvan-nyolcvan lépésre átment a tülös oldal-ra, vagy ha ő nem, akkor én, és svéd bicskámát kinyitva szorongattam felöl-tóm oldalzsebében.

Igen, Franciaországnak, az akkori vi-lág bankárjának Párizsában, ahol a Rue de la Paix-ben csak ékszerüzletek sora-koztak egymás után, ahol a kirakatok-ból a briliánsok csillogása vakította az arra sétálót, a világ legnagyobb gazdag-sága párosult a legnagyobb szegénység-gel. Így festett a társadalmi berendezke-dés a világ legműveltebbnek tartott ál-lamában. Később, harmadik párizsi évem-ben, laktam a Szajna-parton is, kilátá-som nyílt a Notre Dame-ra, s egy téli napon ablakomon kinézve láttam, hogy a szemközti parton a kloákából embe-rek bújnak elő. A gesztenyefák ágait tördelik, tüzet raknak, ott főznek. Hát a kloákában, Párizs szennycsatorna-há-lózatának belsejében is laktak emberek, akik a melegért húzódtak oda! Elmen-tem megnézni. A csatorna középső, mély részén a szennyvíz folyt, a kétoldalt ma-gasabban fekvő gyalogjárón tanyáztak az emberek. Mindez Párizs szívében, a városháza közelében.

Én még a régi, romantikus Párizs-ban éltem, ahol omnibuszok közleked-tek, és amikor felkapaszkodtam a tetőn lévő ülőhelyekre, hallottuk a kocsis os-torcsettentését és kiszólását: „Allons sau-sisons!” (Menjünk virslík! - Gyöngéd u-talás a vágóhídra.) Azóta sem láttam Párizst, a Salon Carée-t, s mérhetetlen kincseivel a Louvre-t, amelynek három éven át szinte lakója voltam.

- folytatjuk -

Péter Károly jegyzete:

Amíg a tücsök ciripel

Október 16-a van, amikor írom e sorokat, és bennünket – engem is – a po-litika ural, méghozzá a világpolitika. Amikor este felkapom a szemetes vedret, még az jár a fejemben, hogy milyen nagymértékben megnőtt a realitása a harmadik világháború kitörésének. Húsz lépés a kuka felé nem sok, annyi kellett ahhoz, hogy egy fekete képű tücsök kiragadjon a jelen gondjaiból, és máris gondolatváltást okozzon fejemben: lám csak, mégis szép a világ, ne legyünk borúlátóak!

Mit is tud az a kis fekete, amit mi nem tudunk? Talán azt, hogy nem tud gondolkodni! Tud azonban nász idején szárnyainak összedörzsölésével kitaróan ciripelni, halk monotóniájával nadrágba rázni engemet, hogy észrevegyem: gyönyörű ős van; messze még a halálos tél...

És mi az, amit egyikünk sem tud? A kis tücsök nem tudja, hogy a következő télen ő már nem fog élni; én sem tudom, hogy mikor „gyógyulok meg” mind-örökre!

Miután helyére teszem az üres vedret, belépek a nappaliba. A tücsöklézen halk monotóniája még mindig itt zümmög fülemben és, csodák csodája, legyőzi az ordító tévébemondót („jövünk kilátástalan, a háború elkerülhetetlen!”), és én csupán azt hallom, hogy lám, szép a világ, mégis szép!

Humor-zsák

Mihályéknak nincs mosogatógéjük, ezért Mihály mosogat, kisfia, Misike pedig szaporán törölgeti az elmosott edényeket. Marika, a feleség és édesanyja a legújabb folytatásos dél-amerikai sorozatot nézi a tévében. Misike egyszer csak halkan megszólal:

- Azért nincs is olyan rossz sorunk, apu! Képzeld, olvastam, hogy néhány arab és afrikai országban három-négy feleségük is lehet a férfiaknak...

A házaspár harmincadik házassági évfordulóján egy szigetre utazik, ahol a legenda szerint olyan csodálatos forrás van, amelynek a vizétől megfiatalodnak az emberek. Az üdülésről visszatérve lányuk várja őket a repülőtéren, de sehol nem látja a szüleit. Odalép hozzá egy fiatal nő, karján egy csecsemővel, és megszólítja:

- Lányom, én vagyok az. Nem ismered meg? Megfiatalított a csodaforrás.
- Anyu? De ki ez a csecsemő?
- Az apád. Szerencsétlen elaludt a vízben.

Rendőroket végeznek ki. Megkérdezik az elsőt, hogy kötél, golyó vagy villamosszék legyen a halálnem.

- A kötél lassú, a golyó fájdalmas, legyen a villamosszék!
- Uram, önnek szerencséje van, a villamosszék nem működik, ön szabad, elmehet!

Kint odasúgja a második rendőrnek a megmenekült kolléga:

- Te, a villamosszék nem működik!

Bevezetik az újabb rendőrt, felteszik neki is a kérdést, mit választ.

- A kötél lassú, a villamosszék nem működik, tehát golyó!

Egy házaspár a sokadik gyerek születése után elhatározza, hogy spórolni fognak. Az asszony azt kéri a férjétől, hogy mondjon le a sörözésről. A férfi szomorúan, de beleegyezik. Nem sokkal ezután viszont egy nagyobb összegű számlát talál a feleségénél kozmetikumokról. Kérdőre vonja az asszonyt:

- Megegyeztünk, hogy lefaragunk a kiadásokból, te mégis egy vagyont költöttél magadra!

- Drágám, ezeket azért vettem, hogy neked jobban tetszem! - válaszol a feleség.

- Miért, mit gondolsz, a sör mire volt jó?

Megy az országúton kilencvennel a házaspár, a férj vezet. A feleség megszólal:

- Tudod, sokat gondolkoztam a dolgon, és rájöttem, nem akarok tovább veled élni. Vedd tudomásul, hogy beadom a válókeresetet.

A férj nem szól semmit, de rálép a gázra, száza gyorsít.

- Találtam egy olyan férfit, aki kedvesebb, mint te, jobb az ágyban, a gyerekeket is jobban szereti.

A férj ismét gyorsít, immár százöttszel repesztenek.

- A gyerekek természetesen nálam maradnak, a házra is igényt tartok. A pénz fele a miénk lesz.

A férj továbbra is csendben van, de a sebességmérő már 130-at mutat.

- Miért vagy ilyen szótlan, neked semmi sem kell?

- Nekem mindenem megvan, amire szükségem van - mondja a férj nyugodtan.

- Igen, és mi az a minden?
- A légzsák...

Egy férfi mondja a haverjának:

- Öregem, egyre jobban aggaszt az anyósom egészségi állapota!

- Miért, mi baja?

- Hát pont ez az, hogy az égvilágon semmi!

Kohnt beviszik az ÁVH-ra, mert nem volt nála a személyije. Jól megverik, kikérdezik:

- Na, hol laksz, te disznó?

- Kérem, én a Síp utca 6-ban.

- Menjen csak ki két nyomozó - utasítja a tiszt a beosztottjait -, és ellenőrizze!

Ketten elmennek a megadott címre, addig is verik Kohnt. Rövidesen visszajön a két ÁVH-s:

- Főnök, a megadott címen semmilyen Kohn nem lakik!

- Szóval hazudtál, te szemét!

Kohnt egész éjszaka verik, de ő ragaszkodik ahhoz, hogy a Síp utcában lakik. Mivel nem merült fel ellene semmi, hajnalban elengedik.

Kohn kékre-zöldre verve befordul a Síp utcába, meglátja a házmester:

- Kohn úr, Kohn úr, tegnap kereste két ÁVH-s, de nem árultam el, hogy itt lakik.

- Önnek mi a foglalkozása, hölgyem?

- Táncosnő. Nem vette észre, hogy egy szexbomba vagyok?

- Az első vagy a második világháborúból?

Egy nagyon mérges katona odamegy az őrmesteréhez:

- Őrmester, igaz, hogy maga azt terjeszti, hogy mi ketten a kantin mögött csókolóztunk?

- Nem, ugyan már!

- Akkor megláttak minket!

Kádár Gyula

Az erdélyi románok elnyomása

Igyekszünk rövid betekintést nyújtani az erdélyi román egyház- és oktatástörténetbe, mert lépten-nyomon találkozunk azzal a véleménnyel – mind a magyar, mind a román médiában –, hogy a magyarok ezer éven át erőszakkal magyarosították, elnyomták a románokat. Nem tagadható, hogy itt-ott erre sor került. A határőrövezetekre vonatkoztatva – az első világháború idején – valóban adnak ki megszorító rendelkezéseket, de Erdélyben soha nem valósul meg az állami szintű magyarosítás, még akkor sem, ha az 1880-as évektől kezdve a román tannyelvű iskolákba bevezetik a magyar nyelv tantárgyként való oktatását.

Az első román iskolákat a 17. század első felében szervezik, számuk elenyésző. Az iskolák fenntartása a hívek és a papság feladata, a pópák a saját tudásuk és belátásuk szerint oktatnak. A románság ezeréves elnyomását emlegetők elfelejtik azt is, hogy Magyarországon és Erdélyben – az 1840-es évek derekáig – a hivatalos nyelv a latin. Azt sem harsogják, hogy Erdély rendi társadalmában mindenki, nemzetiségre való különbség nélkül, a saját társadalmi jogállásának megfelelő jogi keretek között élt. Nemzetiségi elnyomásról csak az beszél, aki nem ismeri Erdély történelmét, illetve azok, akik a történelmet politikai propagandaként használják.

Az első erdélyi román iskolák

A magyar fejedelmek nemhogy nem akadályozzák, hanem támogatják a román iskolák szervezését. *Báthori Gábor* erdélyi fejedelem (1608–1613) felszámolja a román pópák jobbágyi státusát. Azonban az iskolaszervezést a román klérus nem mindig tartja szívügyének. Így például *Ilie Vladika* püspök, bár 1640-ben – a püspöki székbe való beiktatáskor – megígéri *I. Rákóczi György* fejedelemnek (1630–1648), hogy Gyulafehérváron román iskolákat alapít, ígéretét nem teljesíti. Végül a kultúrát támogató *Rákóczi* fejedelmi család elsőként indítja be a román iskolaalapítást. Fogarason *Lorántffy Zsuzsanna* fejedelemasszony „az oláh nemzet” épülésére román nyelvű iskolát létesít.

A század második felében *I. Apafi Mihály* fejedelem (1660–1690) folytatja elődei politikáját, védelmet biztosít a pópáknak a földesurak visszaéléseivel szemben. Támogatja a román nyelv

vű istentiszteletek tartását és terjesztését. Az iskolákat az egyház „veteményeskertjének” tekinti. Anyagilag segíti a fogarasi román iskolát, lehetővé téve annak magasabb szintre emelését. Ennek eredménye, hogy a fogarasi iskola pap- és tanítóképzővé alakul. *Apafi* a gyulafehérvári görög monostorban (1667) nyomdát és iskolát alapít. 1683-ban Szászvároson kinyomtatják az első román egyházi kiadványt.

Az erdélyi görögkatolikus román egyházat 1701-ben ismerték el. Az osztrák hatalom ösztönzi a románok katolikus hitre való térését, érthető, hogy az új egyházat bőkezűen támogatják, több kincstári uradalmat is adományozva számukra. Az egyház székhelye kezdetben Fogarason van, majd 1738-tól a püspökség Balázsfalvára költözik. Kezdetben a görögkatolikus papok képzése a katolikus iskolákban zajlik. A képzés magasabb szintje a kolozsvári jezsuita akadémián és a külföldi egyetemeken valósul meg, mert ezt a hatalmas egyházi uradalmak jövedelme lehetővé teszi. 1738-ban Balázsfalván elemi iskolát szerveznek, 1754-ben alsó fokú középiskolát alapítanak, 1772-ben már filozófiát is oktatnak, azonban a fő cél mindvégig a papképzés marad. Miután 1774-ben Balázsfalván nyomdát állítanak fel, lehetőség nyílik nagyobb számú görögkatolikus iskola szervezésére. Görögkatolikus püspökség alakul Nagyváradon is...

1794-ben a kolozsvári piarista (kegyesrendi) katolikus iskolában a diákok 27,1 százaléka román (görögkatolikus és ortodox) nemzetiségű. Arányuk 1846-ban 49,2 százalék. Itt tanult *Ioan Leményi* görögkatolikus, *Vasile Moga* ortodox püspök. Az iskola diákja volt a

I. Rákóczi György és Lorántffy Zsuzsanna

Téglajegyek a Teleki-házért!

Ismételten köszönjük mindazok segítségét, akik az elmúlt közel másfél évben téglajegyek, Nagybánya-pólok, vagy Nagybánya-bögrék vásárlásával segítettek a Teleki Magyar Ház felújítási munkálatait!

Téglajegyeket 10 LEJES (egyszerű téglajegy), 50 LEJES (bronz), 100 lejes (25 euró/ezüst), 300 LEJES (75 euró/arany) és 500 LEJES (125 euró/gyémánt) címletekben lehet vásárolni. Támogatóink nevét feltüntetjük internetes oldalainkon, az idei munkálatok lezárását követően pedig újabb 5 nagyszerű festményt sorsolunk ki erre a célra felajánlott csodálatos műalkotásokból. **Kása Dávid, Bitay Zoltán, Kovács Bertalan, Szántó Andreász, Győri Sánta Kinga, Kondrák Matyikó Margit, Vassy Erzsébet, Boar Szilvia, Murádin Lovász Noémi, Láng Eszter, Potyók Tamás, Barkóczy Veronika, Gonda Zoltán, Pavluk Gábor és Sütő Petre Rozália** munkáiból.

KÖSZÖNJÜK a nagybányai és

későbbi havaselvi iskoláztatás megszervezője, *Gheorghe Lazăr* is.

A dákoromán kontinuitás elméletének kidolgozói szabadon fejthetik ki véleményüket, köztük *Samuil Micu-Klein*, *Gheorghe Șincai*, *Petru Maior*. Ők alapozzák meg a román nemzeti tudatot. *Petru Maior* a budai Egyetemi Nyomda cenzoraként 1812-ben Budán kiadja *Istoria pentru începutul românilor în Dacia* (A románok eredetéről Dáciában) című könyvét. Az erdélyi iskola említett szerzői hozzájárulnak az 1791-es politikai beadvány, a *Supplex Libellus Valachorum* (Erdélyi oláhok kérelme) összeállításához.

A 18. század első felében az ortodoxoknak egy jelentősebb iskolája működik Brassóban. Számuk fokozatosan nő. Még a görögkatolikus *Aaron püspök* is – bár katolizáló szándékkal – létesít 56 népiskolát Dél-Erdély ortodox településein. A papok és a tanítók képzése alacsony színvonalú, áttörésre csak a 19. század derekán kerül sor. *Șaguna* püspök utasítására (1850-ben) Nagyszebenben tanítóképző intézet létesül. A szokásos hat hónapos teológiai képzés helyett kötelező lesz a kétéves, majd 1863-tól a hároméves képzés. A püspök utasítására elemi iskolák is létesülnek. Ezek alacsony színvonalára az 1870-es években végzett felmérés alapján következtetünk. *Grigore Moldován*, Torda-Aranyos vármegye tanfelügyelője úgy

Nagybánya-környéki magyar közösség, közel és távol élő barátaink eddigi és ezutáni segítségét!

Legutóbbi támogatóink: Miszti Matild, Nagybánya – 100 lej (ezüst téglajegy), Belloni (Ledniczky Béla), Kolozsvár – 100 lej (ezüst téglajegy), Bene Katalin, Misztótfalu – 100 lej (ezüst téglajegy), Szopri György, Nagybánya – 10 lej (egyszerű téglajegy), Szopri Valéria, Nagybánya – 10 lej (egyszerű téglajegy), Vincze-család, Nagybánya – 300 lej (arany téglajegy), Vincze-család, Nagybánya – 100 lej (ezüst téglajegy), Papp-család, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ráadás), Schneider-család, Nagybánya – 60 lej (6 db. egyszerű téglajegy), Papp-család, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ráadás).

Kérjük támogassák továbbra is téglajegy vásárlásával az épület felújítási munkálatait! Részletek és információk: telekihaz.erdely.org/a-teleki-magyar-haz-2/teglajegy/, valamint az intézmény irodájában és telefonszámain!

értékeli, hogy *Șaguna* püspök egyházmegyéjében az analfabetizmus 1868-ig alig változik. *Șaguna* közreműködésével alakul meg az Astra közművelődési egyesület, amely fiatalokat küld külföldre tanulni, 1851-ben pedig támogatja a brassói román főgimnázium létrehozását. 1852-ben egyházi könyomdát állíttat fel, és 1853-ban megjelenteti a *Telegraful Român* című hírlapot.

„Magyarosítás” Erdélyben

A román iskolahálózat fejlődése csak az 1868-as magyar oktatásügyi törvény után figyelhető meg. Néhány évtized alatt kiépül a magyarországi román iskolahálózat. Ha ezt összehasonlítjuk a szabad Romániában működővel, azt látjuk, hogy az „elnyomott erdélyi románok” helyzete sokkal jobb, mint a szabad Romániában élőké. Amíg Erdélyben minden 1016 román lakosra jut egy román tannyelvű iskola, addig a Kárpátokon túl csak 1418-ra. Megállapítható, hogy a 20. század első dekádjában Magyarországon közel egyharmaddal nagyobb számú diák tanulhat, mint Romániában.

A magyar nyelv tantárgyként való oktatására bátortalan kísérleteket tettek 1879-ben és 1907-ben, de vehemens ellenállásba ütköztek.

folytatás a 9. oldalon

INNEN ONNAN

Archív Hold-fotókat lehet nézegetni a Flickren - az összes Apollo-küldetésről van

Több mint 8400 történelmi fotó került ingyen és szabadon felhasználhatóvá az Apollo-program archívumából a Flickrre (www.flickr.com/photos/projectapolloarchive/albums/). Az ar-

chívumnak Facebook-oldala is van (www.facebook.com/apolloarchive/). A felvételek mind Hasselblad kamerákkal készültek. (hvg)

Már élni sem lehet a szmogtól a földi paradicsomban

Minden idők legnagyobb szmogja – füstködje – lepte el Délkelet-Ázsiát. Az ok még csak nem is a motorizáció, hanem az illegális erdőirtás. Míg régebben főként európai városok fulladoztak a szmogtól, mára ez Délkelet-

KERESZT- REJTVÉNY

Két fontos dolog

VÍZSZINTES: 1. Somerses Maugham gondolatának első része. 13. Rakni kezd! 14. Nemesfémmel bevonó. 15. Jemeni, svéd és thaiföldi gkj. 16. A kelta paradicsom. 18. Vonatkozó névmás. 19. Londoni képtár. 20. Bicska (biz.). 21. Arany (sp.). 22. Ada ...; dunai sziget volt. 23. Vörösmarty Mihály eposza. 24. Klubegyed. 25. Mi az, hogy! 26. Francia, ománi és luxemburgi gkj. 27. Pléd. 29. A nitrogén régi neve. 31. "Nem ..., nem hajtok semmit a világra" (Ady). 33. Huszárparancs. 35. Holland város. 36. Huszárjármű. 38. Állatot ellát. 40. Hullámtörő gát. 42. Vonalzóféle. 43. ... Hoffmann; német író. 45. Hegycsúcs. 47. "Az orléansi szűz" (Jeanne). 49. A farkasok ...; Petőfi Sándor verse. 51. Cromwell veje (Henry). 53. Svéd, japán és spanyol gkj. 55. Svájci író (Claude). 57. Szarvasfaj. 58. Több pápa neve is volt. 59. Előkelősködő ember. 61. A kályha része. 62. Orosz történész (Jevgenyij). 63. Nehéz felfogású. 64. Erő (lat.). 65. Tábori löveg. 66. Spanyol, magyar és

Ázsiában okozza a legnagyobb problémát. A pekingi olimpia idején minden a kínai szmogtól volt hangos, és nem véletlenül. Bár a kínaiak a játékok idejére jelentősen javították a levegő minőségét, ez azonban csak átmeneti volt. De nem csak Kínában vannak problémák. India hasonló helyzetben van, és a délkelet-ázsiai szigetvilág államaiban is rossz a helyzet. Míg Európában a hosszú távú hatások jelentenek problémát, addig ebben a térségben az akut légszennyezés is komoly következményekkel jár – írja a Válaszúton Alapítvány honlapja. A légszennyezésben csak némiképpen játszik szerepet a térségben rohamosan terjedő motorizált közlekedés. Ennél sokkal erősebb a hatása az illegális, égetéses erdőirtásnak. A fákat elsősorban a pálmajolaj-termelők égetik fel, hogy helyet teremtsenek az ültetésre. A főként Szumátra és Borneó szigetén végzett illegális erdőirtás következtében létrejött hatalmas füst Indonézia mellett már Malajzia és Szingapúr egyes területeit, sőt Thaiföldet és Vietnámot is elérte. Ennek eredményeképp azonban a régió városait hetekre ellepí a füst, ami egészségtelen, de már a közlekedésben is fennakadásokat okoz. Egyes feltételezések szerint a kiterjedt erdőirtásoknak már a globális éghajlatváltozásra nézve is jelentős hatásuk lehet. Múlt héten Indonézia elnöke, Joko Widodo a BBC-nek azt nyilatkozta, hogy a problémát csupán hosszú évek erőfeszítéseivel lehetne kezelni. A térség országai közül Szingapúr fordít figyelmet a fenntartható fejlődésre, a többi szegény országban azonban kérdés, hogyan tudnának gátat vetni az erdőirtásnak.

Még mindig működik a kínai Hold-szonda teleszkópja

Kínai kutatók bejelentése szerint robotteleszkópjuk 2013 óta hibátlanul működik a Holdon. A 15 centiméteres készüléket a Csang'o-3 landolóegységre helyezték el, amely 2013 decemberében érkezett meg égi kísérőnkre. A Csang'o-3 vitte fel a Jütu, avagy Jáde nyúl névre keresztelt holdjárót is, amely

osztrák gkj. 67. Egyfajta gyermekjáték. 69. Téli sport.

FÜGGŐLEGES: 1. Babiloni fogásból hazatért családfő. 2. Bosszantó, háborgató. 3. Oregon állam székhelye. 4. Csavar. 5. Zambiai, osztrák és norvég gkj. 6. Stannum. 7. Vágtat a ló. 8. ... Ono; japán énekesnő. 9. Becézett Ozor. 10. Két lakó! 11. Becsmérlő. 12. Napszak. 17. Tőle lentebből. 19. Etiópiai tó. 21. Tölgy (ang.). 22. Kakastolak! 23. A gondolat befejező része. 24. Rendet tesz a lakásban. 25. ... Szihanuk; kambodzsai herceg. 27. Sportfogadás. 28. Denevértanya. 30. Kelet (ném.). 32. Alfredo ... Stefano; Puskás Öcsi csapattársa volt. 34. ... Bates; angol filmszínész. 37. Attól fogva. 39. Rovar testrésze. 41. Óraalkatrészek! 44. Aljas. 46. ... rajta a szíve; szánszimat érez iránta. 48. A magból kikelt növény, fiatal hajtása. 50. Celebeszi vadtulok. 52. Nemzetközi kamionjelzés. 54. Becézett Júlia. 56. Kutya. 58. Franciaország fővárosának honi neve. 60. Zápor, zivatar. 61. ... ákác; Szép Ernő színműve. 62. Nyugat-szamoai pénz. 64. A legjobb ital. 65. Magyar származású, olasz szobrász (Amerigo). 67. Temespartok! 68. Magatok. 70. ... vino veritas; Borban az igazság.

Szerkesztette: Csatlós János

Megjelent az Erdélyi Gyopár idei ötödik lapszáma

Tartalmából:

- Beszámoló a XXIV. EKE Vándortáborról
- Születőben Erdély nagy túrákönyve
- Forrásmentés Erdély-szerte
- Háromszéki Teljesítménytúra
- Baj-ország bajadérjai, avagy a „legbajosabb körút”
- A torjai Büdös-barlang
- Érts a felhők nyelvén
- Építészeti örökség Kibédttől Kelelmentelkéig
- Siegmeth Károly, a Gutin-vidék hajdani jelese
- 75 éve született Kristó András
- A tinóruk híres nemzetsége
- Az elvarázsolt fák erdeje

Az EKE kéthavonta megjelenő, természetjárás, honismeret és környezetvédelem témaköröket felölelő kiadványát keresse az EKE Gutin Osztályánál, a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségében, valamint a nagybányai Demokrácia Központban!

márciusban állt le. A landolóegység viszont azóta is működik. A teleszkóp ultraibolya fényben érzékel, ezáltal különösképpen alkalmas a Földről kivitelezhetetlen megfigyelésekre. Csing Vang, a teleszkópot üzemeltető csapat vezetője szerint, mivel a Holdon nincs légkör, bolygónkkal ellentétben az égi objektumokról érkező ultraibolya fény észlelhető rajta. Mivel pedig a Földnél 27-szer lassabban forog, a teleszkóp tucatnyi napon át, zavaró tényező nélkül vizslathatja ugyanazt a csillagot. A héten publikált új tanulmányban Vang és csapata részletekbe menően ismer-

teti a teleszkóp működtetésének első 18 hónapját, amelynek során 2000 órát vizsgálódtak és 40 csillagot vettek szemügyre. Sőt, még a Szélkerék-galaxisról is lőttek egy fényképet. Az Apollo-16 misszió asztronautáinak is volt egy UV-teleszkópjuk, amelyet manuálisan irányítottak, és lencsevégre kapták vele bolygónkat, csillagokat és a Nagy Magellán-felhőt. A kínai készülék viszont az első, amelyet távirányítással működtetnek a Földről. Ez már magában kihívás, mivel a Hold nem éppen paradicsomi környezet, töltéssel rendelkező, koptató por borítja, ami könnyen bejut a készülékekbe és károsítja az elektronikát. Ennek esett áldozatul a Jáde nyúl is. Kiküszöbölésére a teleszkópot a holdi napkelte és napnyugta idején – úgy hiszik, ekkor a legnagyobb a holdpor aktivitás - a Csang'o-3 belsőjében rejtik el. Ezzel a technikával már jóval meg is haladta egy évesre tervezett élettartamát. Vang szerint a távcso ma is működik, csapata jelenleg a döntésre vár, hogy a küldetést az év vége után is folytathassa.

1	2		A	3	4	5	6	7	8	9	10	I	11	12	N
13				14									15		↓
16			17				18						19		
20						21					22				
23					24					25					E
26				27					28			29		30	
E		31	32				33			34		35			
36	37		38			39		40			41		42		
43		44		45			46		47			48			G
49			50		51			52				53	54		
É		55		56			57				58				
59	60					61				62					
63					64				65						
66				67				68					69	70	
N	→		A									B			

A kutyafáját, legyünk végre egészen toleránsak!

Távolítsák el a kereszteket egy templomból, javasolja egy svéd püspök, hogy azok ne zavarják a muszlimokat. Megindultan állunk a nagylelkűség eme Csomolungmája előtt.

A javaslat azért érdemel nagyobb figyelmet az átlagos polkorrekt átokfutásoknál, mert nem valami vidéki tiszteletes követte el, hanem Stockholm lutheránus püspöke. (Akiről a hírforrások kiemelik, hogy hölgy és leszbikus, de ez a vonatkozás számunkra teljesen érdektelen.)

Eva Brunne azért távolítaná el a kereszteket a stockholmi Tengerészek Templomából, mert azok – vélhetőleg – zavarhatják az esetleg arra tévedő hitű muszlim matrózokat, akikről köztudott, hogy evangélikus templomokban szoktak eleget tenni vallási előírásaiknak. Hogy megkönnyítse a dolgukat, a püspök asszony kijelölné Mekka irányát is a templomban, afféle ökumenikus imaházzá alakítva át ezzel Isten hajlékát.

Derek ötlet, elvégre mi lehetne logikusabb annál, mint hogy egy keresztény templomból eltávolítsuk az illető eklé-

zsia szimbólumait, ellenben behozzunk más világvallások szent helyeire utaló jeleket? Nem kellene azonban megállni itt, további konstruktív javaslatokkal is szolgálhatunk:

– Első körben a templom tornyáról is le kéne szedni a keresztet, mert hiába távolítjuk el a templom belső teréből, ha ott díszeleg kívül. Fennáll a kockázata ugyanis, hogy a muszlimok eleve be sem lépnek, ha meglátják. (Bezzeg a kálvinisták megússzák ezt a dilemmát, mert a csillag és a kakas inkább értelmezhető kereszténységtől független kontextusban is.)

– Alternatív javaslat: a kereszt mellé illesszenek félholdat is, bár akkor a Jóisten tudja, mit gondolnak majd a zsidók, a hinduk vagy a buddhisták. A tolerancia áldozatokat kíván.

– A főtisztelendő asszony és kollégái fontolják meg a lelkészi viselet le-

Stockholm, Tengerészek Temploma

cserélését valamilyen vallásilag semleges öltözetre, szolgálat közben is. Illetőleg teljességgel be lehetne szüntetni az istentiszteletet, mert esetleg zavarhatná a templomban imádkozó muszlimokat.

– Nincs annál hivalkodóbb vallási szimbólum, mint egy templom. Nyilvános térben helyezkedik el, az arra járóknak – akik között vannak más vallások hívei vagy ateisták is – muszáj legalább futólag vetniük rá egy pillantást, és

ez lelki traumát okozhat számukra. (Lám, a laikus franciák ki is szúrták II. János Pál pápa provokatív köztéri szobrát.) Ezért aztán el kéne távolítani magát a templomot is, esetleg bevonni valami átlátszatlan, világnézetiileg semleges anyaggal. Mindenhol, minden keresztény templomot Európában.

Az legalább tiszta helyzet lenne. És akkor kezdhethetnénk mindent előlről.

(Papp Attila Zsolt/foter.ro)

Az erdélyi románok elnyomása

folytatás a 7. oldalról

Megkezdődött az erdélyi román politikai elit magyarosítással való riogatása, amely mindmáig élő propaganda marad. Hirdetői elfelejtik emlegetni, hogy a román iskolák többsége (80 százalék) felekezeti, és a román egyházmegye szabja meg a tanfelügyeletet, valamint az oktatás nyelvét.

A magyar nyelv tantárgyként való oktatása azért sem lehet hatékony, mert a román tanítók zöme nem ismeri az államnyelvet. Őket a tanítóképzőkben nem kényszerítik a magyar nyelv megtanulására, az államnyelvet a hét román teológiai képző egyikében sem oktatják. 1880-ban a románok 5,7 százaléka beszélt úgy-ahogy magyarul. A „nagy magyarosításnak” mondott 30 év után (1910-ig) a románok alig 12 százaléka állítja, hogy valamilyen szinten beszéli a magyar nyelvet, míg a román papság húsz százaléka.

Az ó-romániai helyzet

Az 1864-es első román oktatási törvény előírja, hogy román állampolgárságúak csak román (tan nyelvű) iskolába járhatnak. Amíg Erdélyben a magyar nyelv tantárgyi oktatása csak elméletben valósul meg, addig Romániában a román nyelv oktatása „modellértékű”. Nem tantárgyként tanítják, hanem csak e nyelven lehet tanulni. Nincs magyar nyelvű pap- és tanítóképzés. A százezernél több román állampolgárságú magyarnak nincs egyetlen magyar iskolája. Még a vallását sem gyakorolhatja anyanyelvén. A vallási és etnikai türelmetlenség illusztrálásra említjük meg, hogy az 1850-es évek második felében a bukaresti reformátusok kénytelenek a kálvinista csillagot levenni a templom tornyáról, hogy elkerüljék az ortodoxok ellenszenvét. A 19. század második felében a moldvai Szászút református templomát megostromolják, a berende-

zést megrongálják, mert a templomban magyarul énekelnek, és a templom épületének formája (is) eltér az ortodox templomokétól. Az 1880-as években (Moldvában) az egyetlen magyar katolikus papnak megölték még azt is, hogy híveivel magyarul beszéljen.

Románosítás céljából hozták létre az óvodákat. Az 1909-es első óvodai törvény után (1911-ig) 168 román óvodát szerveznek, melyből 133-at a magyarok (csángók) és bolgárok lakta településeken. Amíg az 1900-as évek táján Magyarországon nagyszámú román újság, folyóirat, szakmai lap és könyv jelenhet meg, addig Romániában egyetlen magyar nyelvű újság megjelenésére sem adnak engedélyt.

A nemzetiségek elnyomásában Románia – Erdély megszerzése idején (1920) – már félévszázados gyakorlattal rendelkezik. Dobrudza bekebelezésekor (1878) Románia a lakosság túlnyomó többségének – a muzulmánoknak és zsidóknak – nem ad román állampolgárságot, amely teljes jogfosztottságot, kiszolgáltatottságot jelent. Hasonló módon járnak el Erdélyben is, ahol 1920-tól 1947-ig (eltekintve persze 1940–44-től) mintegy százezer magyar nem kap állampolgárságot.

Román iskolapolitika

Az 1921-es diszkriminatív földreform – más-más földreform valósul meg Moldvában, Havaselvén, Dobrudzsában és Erdélyben – megfosztja a magyar egyházakat azoktól a földbirtokoktól, amely évszázadokon keresztül a magyar iskolák és közművelődési intézmények fenntartását szolgálják. Miután elkobozzák a 372 ezer holdnyi egyházi földbirtok 84,5 százalékát, engedélyezik – az 1919-es kisebbségi szerződés előírása alapján – a felekezeti (egyházi) iskolák felállítását. A magyarság a román uralom kezdetén 645 magyar óvodával, 45 gyermekmenhellyel, 3500 ismétlő, 200 ipari és kereskedel-

mi iskolával rendelkezik. A nacionalista politika – a románosítás felgyorsítására – 1923-ban húsz megye területét kultúrzonává nyilvánítja. Mindazok a románok, akik a kisebbségek által lakott területen vállalnak munkát, 10 hektár földet, 50 százalékos fizetéskiegészítést és költözési segítyt kapnak. Az 1925-ös törvény az alkotmánytan, a történelem és a földrajz tanítását csak román nyelven engedélyezi. A magyar diákok román bizottságok előtti vizsgáztatása, valamint a kisserű állami és egyházi iskola következménye az anyanyelven való tanulás visszaszorulása. 1930/31-ben a magyar tanulók 57,6 százaléka jár felekezeti iskolába. A középiskolások 54 százaléka nem tanul anyanyelvén.

A bíróságokon 1921-től, a közigazgatásban 1922-től kötelező a román nyelv használata. Az ügyfelekkel az állami hivatalokban csak románul szabad beszélni. Az 1930-as években az állások betöltésének alapfeltétele a román nyelv-ismeret. Miután Románia megfelelő létszámú román tisztviselőt nevel – a román nyelv ismeretének hiányára hivatkozva –, mintegy tízezer szakmailag jól képzett erdélyi magyar hivatalnokot bocsátanak el.

A nacionalista román iskolapolitika mindmáig töretlen, csupán az 1945 és

1947 közötti pár év tekinthető kivételnek, amikor a béketárgyalások befolyásolására kirakatpolitikát folytatnak. Ekkor épül ki az óvodától az egyetemig működő magyar iskolahálózat, amelynek felszámolása – a párizsi békeszerződés aláírása után (1947. február 10.) azonnal megkezdődik.

Az olvasó – e részleges iskolatörténeti ismertetés alapján – összehasonlíthatja a magyar és a román nyelvi elnyomást. A magyar nemzetiségi politikáról megállapíthatja, hogy olyan liberális jellegű volt, amelyet még összehasonlítani sem lehet a románnal. Úgy véljük, itt az ideje, hogy megszűnjék az erdélyi magyarok és románok közötti gyűlölködés. Sajnos, a történelmi propaganda célja (ma is) a magyarellenesség fenntartása. A jelenleg tomboló „modellértékű” román nemzetiségpolitika célja a magyarság végleges felszámolása. A sikeres magyartalanítás eredményeképp a magyar nyelv ismerete és használata Erdélyben (is) egyre szűkül. *Pomozsi Péter* nyelvész felmérései és statisztikai adatok arra mutatnak, hogy a határon túli magyarság és magyar nyelvűség 2060-ra teljesen felszámolódik. Hogy ez ne váljék valóra, szükséges kiharcolnunk a minket megillető közösségi jogokat, ideértve a területi autonómiához való jogot is. **(Háromszék)**

Milyen hatással van a mozgás az agyra?

Erre a kérdésre keresték az amerikai kutatók a választ. A válasz nem biztos, hogy mindenkit meg fog döbbsíteni, hiszen tudjuk, hogy a mozgás sokat segít az életünkben, de vajon akkor jobban is fogunk tudni agyalni?

Az újrési fogadalmakat nem mindig tartjuk be, minden évben megfogadjuk, hogy edzésbe hozzuk magunkat, de mégsem szánjuk el magunkat erre a lépésre. A Bostoni Orvosi Egyetem kutatói adtak még egy okot, hogy miért is sportoljunk. A kutatók olyan eredményeket kaptak amik nagyon pozitívak, sportolás közben olyan hormonok termelődnek a szervezetben, amelyek segítik az agy hatékonyabb működését, és hozzájárulnak az agy tanulásért és emlékezésért felelős központ idegsejtjeinek termelődéséhez.

A kutatás a megszokott módon történt, embereket vizsgáltak meg. Fiatal nőtteket vizsgáltak, őket két csoportra osztották. Az egyik csoport napirendjébe egy éven át beprogramozták a rendszeres aerob edzéseket, míg a másik csoport komolyabb edzést nem végzett csak nyújtásokat. Az első csoport rövidtávú memóriája nagyon látványos javulást mutatott az év végére. A második csoportnak az eredményei nagyon rosszak lettek, nemhogy javult volna, de még romlott.

Az eredmény okát is bőven kifejtették a folyóiratban megjelenő publikációban. Röviden összefoglalva, a már fennebb is megemlített hippokampusz aktívabb idegsejtermelése és megnövekedése volt. Azoknál a résztvevőknél, azonban akik csak nyújtottak átlagosan 1,4%-os romlást mutattak ki a vizsgálatok. Ahogy már mondtuk ez a vizsgálat csak egy évig tartott, gondoljunk akkor bele, hogy ha rendszeresen edzünk nem csak egy évig akkor mennyivel jobban fogunk tudni emlékezni dolgokra, el lehet felejtetni a napokig tanulásokat. Az edzéssel nemcsak az izmok fejlődnek, rengeteg jó hatása van az edzésnek.

Az edzésnek megannyi formája van, hogy biztosan megtaláljuk a számunkra megfelelő edzéstervet. Próbáljuk életünkben rendszerezni az edzéseket és figyeljünk oda a megfelelő táplálkozásra is, mert a másik, ami hozzásegíti a szervezet rendes működését az az étel. Amennyiben már eldöntöttük, hogy edzeni fogunk és megvettük a bérletet akkor már ne adjuk fel, sokszor előfordul az, hogy az embernek nincs kedve elmenni, de ha akkor is rávesszük magunkat, hogy menjünk ott majd sokkal jobb kedvre fogunk derülni.

Edzés közben nagyon sokfajta hormon termelődik a szervezetben, ami jótékony hatással van különböző szervekre. Boldogsághormon is termelődik. Tehát, ha nagyon fáradtak vagyunk nincs kedvünk semmihez, nincs meg a jókedvünk, az életkedvünk, akkor ideje elkezdeni kicsit összeszedni magunkat és lemenni a terembe, hogy feldobjuk a szervezetünket. Eleinte nagyon nehéz lesz megszokni, de pár hónap után már nem is fogunk tudni megenni edzés nélkül. Más tanulmányokat is végeztek kutatócsoportok az edzéssel kapcsolatban, kimutatták azt is, hogy akik rendszeresen járnak edzeni azok körében sokkal kisebb a depressziós ember, ez is a hormonok fejlődésére utal.

Összegezzük az általános okokat, hogy miért is vegyük rá magunkat. Először is sokkal jobban fogunk kinézni a kitartó edzés miatt, ebből következik logikusan, hogy jobban fogjuk magunkat érezni a bőrünkben, a boldogsághormonok is termelődnek, ebből következik, hogy vidámabbak leszünk pluszban a mostani kutatások eredménye alapján az agyunkra is jó hatással van nem csak a kinézetünkre és az immunrendszerünkre.

Az edzés a legjobb befektetés, amire pénzt költethetünk a gyermekeink után, ha nem akarunk pénzt költeni akkor az alapgyakorlatokkal is formálhatjuk a testünket otthon napi 1 órát vesz igénybe. (delina)

Recept

Sütőtökös tészta - Igazi különlegesség ősze

Szereted a sütőtököt? Próbáltad már tésztaval? Nem? Akkor itt az idő! Máris mutatunk egy szuper receptet! Ez biztosan ízleni fog.

Hozzávalók

- 1 kg sütőtök
- 12 dkg tészta (linguine vagy fettucine)
- 2 csésze alaplé
- 2 ek olívaolaj
- 2 gerezd fokhagyma
- 1 közepes vöröshagyma
- 1 ek apróra vágott friss zsályá
- pirospaprika, só, bors

Elkészítés: A zsályát forró olajon pároljuk meg, majd tegyük félre. A felkockozott sütőtököt, a felaprított hagymát és fokhagymát a pirospaprikával együtt tegyük egy serpenyőbe. Sózzuk, borsozzuk, majd pár perc alatt kevergetve pároljuk meg. Ha a hagyma áttetszővé vált, öntsük rá az alaplevet és 15-20 percig főzzük, míg a tök meg nem puhul. Vegyük le a tűzről és hagyjuk, kissé hadd hűljön ki. Öntsük az egészet egy turmixgépbe, ízlés szerint sózzuk, borsozzuk. A tésztát főzzük meg enyhén sós vízben, öntsük le róla a vizet, de nagyjából egy csészényi maradjon rajta. A tésztára öntsük rá az összeturmixolt tökös keveréket és szórjuk meg a zsályával. Tálaláskor még egy kis sajtot is reszelhetünk a tetejére. (femcafe)

Agencia de Turism
Mara International Tour

Nagybánya
Unirii sugárút 5. sz.
tel. 0262-221038,
0362-802011
www.mara-tour.ro
(A Máramaros áruház autóparkolójával szemben)

Szilveszter 2016 itthon és külföldön.

- **gyógykúrák romániai gyógyfürdőkön:**
Călimănești-Căciulata, Kovászna, Félixfürdő, Herkulesfürdő, Olănești, Szováta, Tusnádfürdő, Dornavátra stb.
 - 10 napos gyógyfürdő: 710 lej (9 éjszakai szállás, napi 3 étkezés és napi 2 gyógykezelés)
 - 7 napos gyógyfürdő: 330 lej (6 éjszakai szállás, reggeli és napi 2 gyógykezelés)
- **Senior Voyage:** Nápoly-Sorrento, Costa Brava, Costa del Sol, Côte d'Azur - Francia Riviéra, Madrid - Barcelona, Baszkföld

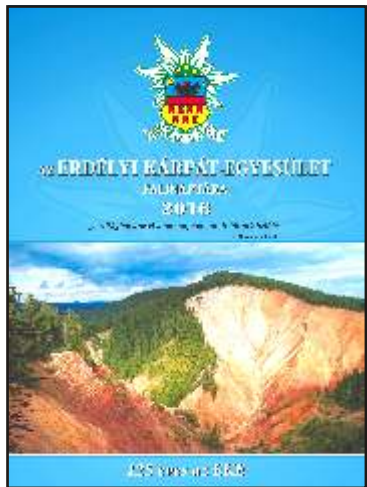
MARA INTERNATIONAL TOUR

Megjelent az EKE 2016-os falinaptára

Vigyen színt az otthonába, lendületet életébe! Adjon célt a jövőnek! Mindehhez nem kell több, mint az Erdélyi Kárpát-Egyesület 2016-os falinaptárának beszerzése. A kiadvánnyal ugyanis otthonába költöznék Erdély legszebb hegyei. Ha kedve kerekedik, a Rozsda-szakadékbán találhatja magát, de kiruccanhat a Bucsecsbe, a Retezat-hegységbe is. Rákacsintat Isten-székére, láthat kéményeket és fogakat..., de ki ne hagyja a Hagymás-hegységet, el ne felejtse megcsodálni a Csukást! Mindehhez csupán a naptárt kell végigforgatnia. Visszaemlékezhet a túrákra, és ha van olyan hely, ahol még nem járt, a közeljövőben betervezheti. Látja, ilyen egyszerű, hogy színes, lendületes célja legyen életünknek. De cél lehet az is, hogy másokat megörvendeztessünk. És immár erre is megvan az eszközünk.

Keresse a falinaptárt az EKE Gutin Osztályánál, a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségében, valamint a nagybányai Demokrácia Központban!

Ára 15 lej, EKE-tagoknak kedvezmény!

Torockó és környéke régi képeslapokon

Orbán Balázs szerint, aki járt már Torockón, s "ki a természet nagyszerűségében élvet talál, kire az eszményileg szépek hatása van", az nem tudja feledni e vidéket, és bizony

zonnal vissza fog ide vágni. - olvassuk Balázs D. Attila legújabb könyvének előszavában. A Szép Magyar Könyv 2012 versenyében döntős Erdély Anno 1895–1944 című album szerzője ezúttal Torockót és környékét járja be a régi képeslapok segítségével. Időutazás Erdély e csodálatos részében, mely nem hiányozhat a természetszerető könyvespolcáról.

A könyv beszerezhető a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségében, a nagybányai Demokrácia Központban, valamint a régi főtéri antikváriumban.

BÁNYAVIDÉKI ÚJ SZÓ - AZ ÖN LAPJA!

A Nagybánya és környéke tematikájú RÉGI FOTÓK és KÉPESLAPOK kulturális örökségünk részei.

Értékes információkat kaphatunk az adott kor fotográfiai látásmódjáról, építészetéről. Ne hagyjuk elveszni, szétszórni e szellemi kincseket. Őrizzük meg gyűjteményünkben vagy digitalizálva.

Ha fel szeretné ajánlani, avagy eladni fotóját, képeslapját megteheti a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségben vagy a 0746049696-os telefonszámon.

- FESTMÉNYEKET vásárolok. A hirdetés érvényes egész évben. Telefonszám: 0262-275793, 0740-685721.
- Külföldi GYŰJTŐ VÁSÁROLK: régi, antik tárgyakat, festményeket, ezüst tárgyakat, faliórákat, zsebórákat, bronz szobrokat, 1945 előtti könyveket és képeslapokat. 0741-986855.
- Eladó háromkerekű Pegas kerékpár. Tel. 0747 776929
- Eladó a régi főtér környékén kis családi ház 200 négyzetméter telekkel. Irányár 38.000 Euro. Tel.: 0742794946.
- Eladó kertés ház Koltón (50 ár kerttel) a 136 szám alatt. Érdeklődni: more.sandor@kre.hu; Tel.: 0036-20-5522137.
- Kereskedelmi társaság alkalmaz kétségbe szakképzetlen munkást, csomagolót, valamint konyhai kisegítő személyt és eladónőt. Telefon: 0720 – 544 794

GYÁSZJELENTÉS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett

DUDÁS GYULA
festőművész

életének 86-ik évében, 2015 október 20-án 5 órakor visszaadta lelkét Teremtőjének. Drága halottunkat folyó hó 23-án (ma) 14 órakor helyezzük nyugalomra a Virághegyi Református Temetőben. Emlékét kegyelettel megőrizzzük A gyászoló család.

IF IOSIP ANGELA TEMETKEZÉSI VÁLLALAT

– Non Stop –

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a drága édesanya, anyós, nagymama és dédnagymama

SZÉKELY MAGDOLNA
(született Szász)

örökre eltávozott szerettei köréből. Temetése ma 12 órakor lesz a virághegyi temető kápolnájából.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes. Gyászoló fia, lánya, menyee, veje, unokái és a dédunokák.

RÉSZVÉTNILVÁNTÁS

„Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam” (2 Tim. 4)

A Nagybánya-óvárosi Református Egyházközség lelkipásztorai, presbitériuma, gyülekezete mély megrendüléssel fogadta

DUDÁS GYULA
festőművész

halálának hírért és őszinte részvételét, együttérzését fejezi ki családjának.

„Isten velünk, viszontlátásra!”
Megrendülten értesültünk

DUDÁS GYULA
festőművész

– Gyula bátyánk –

haláláról. A Teleki Magyar Ház működésének első éveiben – mint az egykori Nagybányai Magyar Képzőművészek Társaságának vezetője – kortárs képzőművészeti tárlataink fáradhatatlan kezdeményezőjeként-szervezőjeként segített bennünket. Nagylelkű adományszóként életműve jelentős alkotásaival gyarapította az intézmény gyűjteményét, művészeti kérdésekben tanácsaival az elmúlt hetekben, hónapokban is mellettünk állt.

Pótolhatatlan űrt hagyott maga után, mindig derűs arcának emléke örökre velünk marad. Őszinte részvételt és együttérzést, a Teleki Magyar Ház Kuratóriuma és munkatársai.

Fájó szívvel búcsúzunk szeretett nagynénénktől

SZÉKELY MAGDOLNÁTÓL

Őszinte részvételünk a gyászoló családnak. A Barcs család, Coza család és a Ianki család.

VÁSÁROSNAMÉNY

október 30-án

0747017580 (Csoma Bea)

Koporsók, szállítás
és más szolgáltatások

– Horea utca 6. szám –

TELEFONSZÁMAINK:

0262-215863; 0362-409464;

0745-337534; 0753-464805

Boby Temetkezési Vállalkozás Teljes körű temetkezési szolgáltatás

ÚJABB ÜZLET

nagy kellékválasztékkal
V. Lucaciu
(Felsőbányai) utca 162. sz.
(IMMUM buszmegálló)

Ingyenes szállítás
A legkisebb árak a városban
Non-stop telefonszolgálat

Nagybánya, Pácii tér 11. sz.
Mobil: 0745-234.589; 0742-009.306

FOTÓ ÉS VIDEÓ EGY HELYEN!

Esküvők
Keresztelők
Céges rendezvények
Kulturális események
Iskolai, óvodai előadások
Fotókönyv készítése

0746049696
0749316252
office@vardea.ro
www.vardea.ro

DUDÁS GYULA emlékére

A „Teleki Blanka” Nyugdíjas Egyesület tagjai szomorúan értesültek eltávozásáról. Nagyon megérintett mindnyájunkat e veszteség, hiszen nem is olyan régen nálunk jártál és meséltél nekünk pályádról, a nagybányai festészetről, pályatársadról, Bitay Zoltánról.

Szívesen látott vendégeid voltunk műtermedben, ahol élőben is láthattuk munkásságodat. Kedves szavaid, mosolyod nagyon hiányozni fognak.

Isten nyugalomra bocsásson, Gyula bátyánk és adja a Fennvaló, hogy tovább festhess az égi vásznan!

MEGEMLEKEZÉS

Fájdalommal emlékezünk 2014 október 25-re, amikor szíved megszünt dobogni

SZÉKELY ADRIANA JUDITH
(született SZABÓ)

„Telnek a napok és hónapok, az élet csendesen megy tovább, de te ott pihensz, ahol már nem fáj semmi, s nyugodalmadat nem zavarja senki. Életed elszállt, mint a virágillat, de emléked ragyog, mint a fényes csillag.”

Emléked legyen áldott, nyugalmad csendes. Az Isten őrökön sítórod felett. Gyászoló szerettei.

Október 26-án lesz egy éve annak a szomorú napnak, amikor a szeretett férj, édesapa, nagypapa,

KOZMA ISTVÁN

eltávozott szerettei köréből. Emléke szívünkben örökké élni fog.

Október 20-án volt egy éve, hogy
SZAKÁCS ÁRPÁD

eltávozott közülünk.
Emlékét szeretettel őrzi a család.

Soha el nem múló szeretettel emlékezünk

KARSAY SÁNDORRA

halálának 9. évfordulóján.
A szerető család.

Október 24-én lesz 10 éve, amikor a drága feleségem

KONCSÁRD MÁRIA
(szül. TURUCZKÓ)

örökre eltávozott szerettei köréből. Emlékét kegyelettel őrzi férje, Imre.

„Hiába hordjuk sírodra a virágot, eltemettük veled az egész világot.”
Szomorú szívvel emlékezünk október 19-re a koltói

BENCZE ESZTER

halálának első évfordulójára.
Szerető családja.

Gyertek táncházba, a Teleki Házba!

Október 26-án, hétfőn délután is szeretettel várunk Benneteket:

- 5 órától aprók tánca

- 6 órától közös népdaltanulás

- 6,30-tól közepesek tánca (hangsúlyosan néptánc táborosaink!)

- 7,30-órától nagyok tánca

Oktatóink: Kása Zsolt és Kása Melinda

BL: ezúttal nyert a Nagybányai Minaur

Csak egy hajszálon múlt, de – ellentétben a két korábbi, döntetlenre végződő meccsel – a végsőig kitartott a Nagybányai Minaur, és hazai pályán 21-20-ra legyőzte a Metalurg Szkopjét a férfi kézilabda-Bajnokok Ligája 5. fordulójában.

A vasárnapi összecsapáson jól működött a máramarosi védelem, támadásban pedig ismét Iváncsik Tamás és Ramba halmozta a gólokat, megőrizve ezáltal továbbjutási esélyeiket. „Elég nehéz időszakon mentünk keresztül, de úgy tűnik, hogy két balszerencsés meccs után sikerült nekünk is két pontot gyűjteni” – fogalmazott az a Petru Pop, aki Lars Walther távozása óta a vezetőedzői feladatokat látja el.

Marius Sadoveac csapatkapitány rámutatott, hogy ezen a szinten már minden egyes mérkőzés nehéz, ezért külö-

nösen örülnek, hogy összejött a győzelem. „Azt hiszem, hogy most sokkal jobban összpontosítottunk az utolsó percekben, mint tettük azt legutóbb az Elverum ellen, amikor szintén nyerhettünk volna” – magyarázta.

Sikere révén a Minaur előrelépett a D csoport harmadik helyére, pontegyenlőségben a Motor Zaporozsjeval és két ponttal elmaradva a 8-cal listavezető dán Skjertől. A román bajnok mögött a Metalurg (4 pont), a Schaffhausen (3) és az Elverum (3) várja a csoportkör következő fordulóját. (Kronika)

KÉZILABDA BL

Hibátlan nagybányai, bukaresti és győri kezdés a BL-ben

Meggyőző teljesítménnyel kezdte hétvégén a női kézilabda-Bajnokok Ligája csoportkörét a Nagybányai HCM, a Bukaresti CSM és a Győri ETO is: a máramarosiak 33-27-re nyertek a szlovéniai Krim Mercator vendégeként, a fővárosiak hazai közönség előtt oktatták 33-21-es sikerükkel a lengyel Lublint, a korábbi kétszeres BL-győztes magyar csapat pedig a macedón Vardar Szkopje otthonában aratott 27-22-es győzelmet.

Utóbbit „mestermunkaként” jellemezte a sportág európai szövetségének hivatalos honlapja, hiszen Ambros Martin tanítványai az elejétől a végéig irányításuk alatt tartották a játékot – zökkenőmentes „visszavágás” volt ez a részükről a Vardar ellen régebben elszenvedett vereségeért.

Hasonló kontrollt gyakorolt ellenfeleire a két romániai együttes is. Közülük a HCM legközelebb azt a Larvikot fogadja pénteken az A csoportban, amelyik váratlan, 27-21 arányú vereség-

gel kezdett otthon a Rosztov Don ellen. A CSM – amelynek ügyvezető igazgatója, Constantin Căliman pénteken lemondott – a D jelű négyesben a Savehof vendége lesz, míg a C kvartettben érdekelt győriek a Midtyllanddal játszanak majd.

A férfi kézilabda-Bajnokok Ligája B csoportjának ötödik fordulójában a Szeged 30-25-re kikapott a Rhein-Neckar Löwen otthonában, az A csoportban listavezető Veszprém viszont 29-27-re verte a Kielet. (Kronika)

Újabb pontlevonásveszély a Liga 1-ben

Növelte előnyét a Giurgiu Astra az élvonalbeli labdarúgó-bajnokság összetettjének élén, mivel a 14. fordulóban 2-0-ra nyert Chiainán, miközben üldözője, a Steaua csak gól nélküli döntetlent ért el a sereghajtó Ploiesti-i Petrolul vendégeként.

Csak hogy az alapszakasz táblázata még könnyedén módosulhat a „zöldasztal” mellett, hiszen a Prosportnak nyilatkozó Viorel Duru szerint kilenc klubot pontlevonás fenyeget. A Román Labdarúgó-szövetség (FRF) licenccadó bizottságának vezetője emlékeztetett ugyanis arra, hogy az idei szezonban már összesen is ellenőrizték a Liga 1-es klubok pénzügyi helyzetét, és amennyiben az adósságot felhalmozók október végén nem tudják igazolni az október 15-i határidős törlesztést, úgy egy pontot levonnak tőlük.

Amennyiben e hónap végén még mindig tartozással szerepelnek, akkor további két pont levonásra számíthatnak. „Egyszerűbb azokat a csapatokat felsorolni, amelyeket most nem kell figyelni. Nincs probléma a Steauánál, a Voluntari FC-nél, a Chiainánál, a Cra-

iovánál és a Temesvári Polinál” – magyarázta Duru. A büntetések novembertől léphetnek érvénybe.

Azt nem tudni, hogy az elszámoláskor kik kerülnek majd bajba, de például az Astra pénzügyi problémái már közismertek. A giurgiu klub gyakorlatilag azóta halmozza a tartozásokat, amióta a tulajdonosát bebörtönözték, és most még az Európa Liga-szereplésért járó 600 ezer eurós juttatását is „befagyasztotta” az európai szervezet (UEFA). A Marosvásárhelyi ASA számláit az Országos Korruptióellenes Ügyészség (DNA) vizsgálata miatt zárolták, miközben például a licenccéltételeket korábban nem teljesítő, csődvédelem alatt álló Kolozsvári CFR és a Petrolul a Nemzetközi Sportdöntőbírószágtól reméli, hogy a korábban levont hat pontját visszakapja.

A play-offba a legjobb hat csapat kerül, de azok közül, akik most ezen a helyeken állnak, egyedül a címvédő Steauát nem fenyegeti a pontlevonás veszélye. A bukaresti együttes négy ponttal van lemaradva az Astrától. (kronika.ro)

Storck reményei félig váltak valóra

A magyar labdarúgó-válogatott a norvég csapatot kapta ellenfelül a 2016-os, franciaországi Európa-bajnokság novemberi pótselejtezőjére a Nyonban tartott vasárnapi sorsoláson.

Bernd Storck szövetségi kapitány együttese Oslóban kezd a lehető legkorábbi, november 12-i időpontban, majd három nappal később hazai pályán, a Groupama Arénában fogadja riválisát a visszavágón.

A magyarokat nem húzták ki az első három párharcba és a norvég, szlovén, dán, ír kvartettből előbbi maradt az urnában utolsóként a nem kiemelt válogatottak közül. A sorsolás szeszélye folytán a kiemelték közül egyedülként Magyarország kezd vendégként.

– A sorsolás előtt nem volt különösebb preferenciám az ellenfelet illetően, hiszen aki eljut idáig, biztos, hogy kiváló csapat – mondta a magyar szövetség honlapjának a német szakvezető. – Az a kívánságom, hogy idegenben kezdjük a párharcot, teljesült, a csapat szempontjából ez mindenképpen jó sorsolásnak mondható. Így is csak félig jött be, amit szerettem volna, hiszen ideálisabb lett volna, ha nem az első játéknapon lépünk pályára, mert így kevés időnk lesz a felkészülésre.

Storck hozzátette, a norvég futballt nagyon jól ismerik, senkinek sem kell bemutatni az ellenfelet és mindenki számára nyilvánvaló, hogy egy egészen kiváló rivális vár rájuk. Szerinte ezt bizonyítja, hogy egészen az utolsó körig versenyben voltak az egyenes ági Eb-résztételért, és csak az olaszok ellen bukták el a továbbjutást úgy, hogy sokáig vezettek is idegenben ellenük, s csupán a hajrában fordított Olaszország.

– Most arra kell fókuszálnunk, hogy jól felkészítsük az ellenfél játékából a csapatot, majd idegenben játszunk egy szoros mérkőzést, annak érdekében, hogy itthon, a közönség támogatásával esélyünk legyen véghez vinni a történelmi tettet és kijussunk az Európa-bajnokságra – mondta Storck, aki a magyar kispadon eddigi négy meccsén két döntetlen mellett egy-egy győzelmet és ve-

reséget számlál.

Norvég kollégája, Per-Mathias Høgmo szerint nagy motivációt jelent a csapatának, hogy otthon, telt ház előtt kezdheti a párharcot. A magyart nagyon tapasztalt együttesként jellemezte, ugyanakkor úgy vélte, Norvégiának jó esélye van, hogy a két meccsen felülmúlja riválisát.

Magyarország 34 éve nyeretlen a norvégokkal szemben, azóta öt döntetlen mellett négyszer kikapott tőlük. Az összesített mérleg ugyanakkor magyar fölényt mutat: a nemzeti együttes hétszer győzött, ötször döntetlent játszott és ötször vereséget szenvedett. Legutóbb 2012 novemberében találkozott a két gárda, s az akkori barátságos mérkőzésen 2-0-s vendégsiker született a Puskás Ferenc Stadionban.

A nemzeti együttes az 1986-os világbajnokság óta először vehetne részt nagy nemzetközi tornán, az Eb-re pedig története során harmadszor juthat ki, erre legutóbb 1972-ben volt példa.

A másik három párharcban Ukrajna Szlovéniával, Svédország Dániával, Bosznia-Hercegovina pedig Írországgal találkozik az Eb-résztételért.

A PÓTSELEJTEZŐ PROGRAMJA:

Első mérkőzések: november 12.: Norvégia-MAGYARORSZÁG 21.45; **november 13.:** Bosznia-Hercegovina - Írország 21.45; **november 14.:** Ukrajna-Szlovénia 19.00, Svédország - Dánia 21.45.

Visszavágók: november 15.: MAGYARORSZÁG-Norvégia 21.45; **november 16.:** Írország - Bosznia-Hercegovina 21.45; **november 17.:** Szlovénia-Ukrajna 21.45, Dánia-Svédország 21.45. (MTI)

Az oldalt összeállította:
SIMORI SÁNDOR